

Poština plačana
pri pošti 3335 Solčava

utrip

Pregled izvedenih projektov v letu 2020

Naravne danosti v občini Solčava

Etnološki pogledi na Solčavsko

G L A S I L O O B Č I N E S O L Č A V A

december 2020 :: številka 51-52 :: leto XX

Foto utrip Solčave

Praznovanje občinskega praznika Občine Solčava

2020

Foto: Marija Šukalo

Posnetek praznovanja občinskega praznika Občine Solčava si lahko ogledate na spletni povezavi
<https://www.youtube.com/watch?v=dlaWilzpDmM>

Spoštovane Solčavanke in Solčavani!

UTRIP

uradno glasilo občine Solčava

ISSN 1854-9004

Izdaja ga:

Občina Solčava

Solčava 29

3335 Solčava

telefon:

03 839 27 50

fax:

03 839 27 55

e-mail:

obcina@solcava.si

Odgovorna urednica

Bernarda Prodnik

Fotografije so prispevali: **avtorji člankov,**

arhiv Občine Solčava, arhiv Osnovne

šole Solčava, Katarina Čakš, Matevž

Vršnik, Primož Šenk, Tomo Jeseničnik

Fotografija na naslovnici:

Toplina domače volne za vse nas

Foto: Primož Šenk

Oblikovanje in tisk:

Tiskarna Dikplast, d. o. o.

Glasilo občine Solčava izhaja dvakrat letno v nakladi 250 izvodov in ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini Solčava brezplačno.

Na podlagi Zakona o davku na dodano vrednost spada glasilo občine Solčava med proizvode, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 9,5 %.

Spoštovane občanke, spoštovani občani!

Pred nami je nova številka Utripa, v kateri boste našli »utrip dogajanja« na Solčavskem v letošnjem letu.

Žal je tudi drugo polovico leta zaznamoval virus SARS-CoV-2. Poletje je sicer obetalo veliko, mnogi smo upali, da se vrnemo v normalno življenje. Izkazalo pa se je, da se bomo morali prilagoditi spremenjenemu življenju. Virus bo treba razumeti, treba se bo izobraziti, da se bomo lahko z virusi soočali. Spremeniti bomo morali našo lestvico vrednot. Zaradi nas samih je pomembno, da skrbimo za svoje zdravje. Biti moramo dovolj odgovorni. Razmišljajmo pozitivno in v vsaki stvari iščimo najprej dobre stvari. Pozitivno

razmišljanje je odnos, ki nas napeljuje k mislim, besedam, pojmom in dejanjem, ki so povezani z rastjo, napredkom in uspehom. Če bomo razmišljali pozitivno, lahko pričakujemo uspešen izhod iz vsakega položaja.

Kljub vsemu smo tudi letos poskušali uresničiti naše cilje, ki smo jih načrtovali v začetku leta. Vsaka nova pridobitev pomeni korak k izboljšanju razmer za življenje in urejenosti kraja.

Božični prazniki in leto 2021 so pred vrati. Vsak praznik nosi svoje sporočilo. Pomembno je, da ga znamo sprejeti in notranje doživeti.

Praznike, ki so nam blizu, praznujmo v veselju, v našem vsakdanu pa se skušajmo vsak zase potruditi po svojih

najboljših močeh, da
kaj dobrega storimo za
skupnost, za naš kraj in
zase.

Želim vam srečne,
mirne in naklonjene

božične praznike, v
novem letu 2021 pa
obilo zdravja, čim
več veselih trenutkov,
zasebnih in poslovnih
uspehov, pozitivne

energije in prijaznih
misli.

Županja
Katarina Prelesnik

Krajinski park Logarska dolina vabi tudi pozimi.

BOŽIČNO-NOVOLETNO VOŠČILO

V minulem letu se je zgodilo veliko »drugačnih« doživetij.

Porodilo se je mnogo spoznanj, globokih misli. Izrečenih je bilo veliko plemenitih besed. Naj se vse dobro uresniči kot popotna palica slehernika v bodočnost.

Naj bo SREČNO 2021, božič pa blagoslovljen in osebno doživet.

Županja Katarina Prelesnik s sodelavci

Jaslice, avtorica Špela Orešnik

Povzetki sej občinskega sveta Občine Solčava

Albina Štifter

11. REDNA SEJA Občinskega sveta Občine Solčava je bila 8. julija 2020.

V. d. direktorice Blanka Kovačič je svetnikom predstavila **Poročilo o delu Javnega zavoda Center Rinka za leto 2019**, aktivnosti, ki so jih izvajali v sklopu rednega poslovanja, delo na projektih in kadrovska problematiko.

Izpostavila je težave, s katerimi so se srečevali zaradi ukrepov za zajezitev covida-19, saj so imeli od sredine marca TIC in restavracijo zaprto, delovala je le pošta. Svetniki so med drugim poudarili, da si želijo več neposrednega sodelovanja med Rinko in turističnimi ponudniki, saj se zaradi ukrepov države kaže dobra turistična sezona. Je pa že zdaj treba ukrepe na področju turizma načrtovati za prihodnje leto. Po razpravi so svetniki potrdili poročilo.

Svet Javnega zavoda Center Rinka je februarja objavil javni razpis za prosto delovno mesto direktor javnega zavoda za obdobje 5 let. Na javni razpis se

je prijavilo 6 kandidatov. Komisija je ugotovila, da izmed prijavljenih kandidatov razpisne pogoje izpolnjuje samo en kandidat, zato je Svet zavoda na občinski svet podal vlogo, da ustanovitelj izda soglasje k imenovanju Blanke Kovačič na delovno mesto direktorice. Svetniki so dali **soglasje k imenovanju Blanke Kovačič za direktorico javnega zavoda**.

Obravnavali in sprejeli so **Odlok o zaključnem računu proračuna Občine Solčava za leto 2019**, kjer je bilo za 2.424,412,95 EUR prihodkov in 2.448.364,51 EUR odhodkov. Skoraj dve tretjini vseh sredstev je bilo namenjenih investicijskim projektom. Seznanili so se tudi s **polletno realizacijo proračuna**, ki je bila realizirana v višini 30 % glede na sprejeti proračun. Potrdili pa so tudi drugi **rebalans proračuna za leto 2020**, ki je bil potreben zlasti zaradi vključitve investicijskih projektov.

Pri obravnavi problematike javne službe pomoči na domu je županja svetnikom predstavila namero CSD, da bo konec leta prenehal z izvajanjem pomoči

na domu. Vseh sedem zgornjesavinjskih občin se je odločilo, da gredo v skupen javni razpis za podelitev koncesije za izvajanje pomoči na domu. Pred objavo javnega razpisa, ki mora biti zaključen še letos, morajo vse občine sprejeti **odlok o podelitvi koncesije na področju javne službe pomoči na domu**.

Pod točko **Razno** je županja svetnike seznanila, da bo tema letošnjega občinskega praznika kmetijstvo in samooskrba. Dogodek se bo prenašal v živo, saj bo zaradi korone in priporočil NIJZ število vabljenih omejeno.

S strani občana je bila pozvana, da se izjasni o pobudi občana glede stališče občine glede vstopa v Krajski park Robanov kot. Predstavila je nastalo težavo. Podan je bil tudi predlog za obnovo brvi čez Savinjo pri Rogovilcu, za prestavitev droga za električno razsvetljavo pri Centru Rinka in za ureditev razglednih točk ob panoramski cesti. Svetniki so se seznanili s predlogi za odkup in ureditev občinskega nepremičnega premoženja pri Savinji in pri Tišlerjevi hiši. Županja Katarina Prelesnik

je svetnike seznanila tudi z sodelovanjem v odborih za izdelavo novega Območnega razvojnega programa za SAŠA regijo za obdobje 2021–2027.

Ob zaključku seje je županja svetnikom predstavila še idejno zasnovo telovadnice.

3. IZREDNA SEJA

Občinskega sveta je potekala **28. avgusta 2020**. Sklical jo je podžupan Franc Ošep na podlagi zahteve svetnikov za sklic izredne seje **zaradi obravnave problematike vstopnine v Krajinski park Logarska dolina**. Seji je prisostvoval tudi Jože Mlačnik, njegova odvetnica doc. dr. Sara Alin Doljak in županja Katarina Prelesnik. Jože Mlačnik je svetnikom podrobneje predstavil, kaj ga moti pri upravljanju krajinskega parka. Svetniki so bili s strani Mlačnika pozvani, da ukrepajo proti delu županje glede upravljanja parka. Županja Katarina Prelesnik je obrazložila, da je upravljanje skladno s sprejetimi sklepi na odborih in sejah občinskega sveta, na sestanku s prebivalci krajinskega parka pa tudi ni bilo nasprotovanja glede režima upravljanja. Obrazložila je vse pravne podlage za upravljanje, ponovno pa je razložila potek dogovorov z MOP-om. Svetniki so Mlačniku predlagali, naj pregleda

finančno poslovanje KP Logarska dolina. Po razpravi so sprejeli sklep, da se preveri možnost vključitve Jožeta Mlačnika v Odbor za upravljanje krajinskega parka in sklep o podpori županji Katarini Prelesnik pri nadaljevanju postopka ureditve pravnih podlag za pobiranje vstopnine in upravljanje Krajinskega parka Logarska dolina.

4. IZREDNA SEJA

Občinskega sveta je potekala **11. septembra 2020**. Na njej so svetniki izvolili Katjo Klemenšek Preprotnik za **predstavnico (elektorico) Občine Solčava v volilno telo** za nadomestne volitve člana državnega sveta.

12. REDNA SEJA Občinskega sveta Občine Solčava je bila **7. oktobra 2020**. Po prvih formalnih točkah ugotavljanja sklepčnosti in potrditve zapisnikov preteklih sej občinskega sveta so svetniki namenili pozornost obravnavi in sprejemu letošnjega tretjega **rebalansa proračuna za leto 2020**, s katerim se ni spremenila skupna višina prihodkov in odhodkov, ampak je šlo le za finančno uskladitev med proračunskimi postavkami.

V drugi obravnavi so sprejeli **Odlok o podelitvi koncesije na področju javne službe pomoči na domu v Občini Solčava**, na podlagi katerega

bo novembra objavljen javni razpis za izbor koncesionarja za izvajanje storitve pomoči na domu v Zgornji Savinjski dolini. Potrdili so tudi

Elaborat o oblikovanju cen storitev obvezne GJS ravnanja s komunalnimi odpadki za zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov v občinah Nazarje, Gornji Grad, Ljubno, Luče in Solčava za leto 2020 in sprejeli novo ceno storitve, ki bo veljala od 1. decembra 2020 dalje.

Pod točko **Razno** je županja svetnike seznanila o pobudi za investicijsko vlaganje v cesto do Gradišnika in prenos zemljišča na občino. Seznanili so se z študijo študentov za arhitekturo o prostoru Solčavskega od središča vasi vse do visokogorja in o otvoritvi njihove razstave. Seznanila jih je z nadaljevanjem zapletov pri mostu v Klobaši, v Suhodolskem grabnu in o načrtovani sanaciji dela ceste in hudournika proti Rebrniku. Razpravljali so še o poslovanju Centra Rinka, o delovanju Turističnega društva, projektu Solčavska panoramska cesta, poškodbah bankin in cestišča v Logarski dolini, ureditvi parcel ob Savinji nasproti Lipnika in s postopkom za izgradnjo obvoznice pri Perku.

Na **13. REDNI SEJI**

Občinskega sveta Občine Solčava, ki je bila **18. novembra 2020**, so svetniki obravnavali **Odlok o podlagah za odmero komunalnega prispevka za obstoječo komunalno opremo na območju Občine Solčava**. Zaradi spremembe celotne prostorske zakonodaje morajo občine do 30. marca 2021 uskladiti tudi svoje odloke. Peter Rušnik je podal vsebino novega odloka in predstavil primer izračuna komunalnega prispevka za enodružinsko stanovanjsko hišo. S sprejetjem novega odloka, predvidoma na naslednji seji sveta, se bo komunalni prispevek v primerjavi s sedanjim zmanjšal za skoraj polovico.

Direktorica Centra Rinka Blanka Kovačič je svetnike

seznanila s **poslovanjem Javnega zavoda Center Rinka v letu 2020 in 2021**.

Podrobno je razložila poslovanje zavoda v vsebinskem in finančnem delu ter kadrovsko problematiko. Predstavila je težave, s katerimi se je zavod soočal skozi vse leto, zlasti zaradi ukrepov za zaježitev bolezni covid-19, kar je močno vplivalo tudi na rezultate poslovanja. Ker občina nima dodatnih sredstev za sofinanciranje Rinke za leto 2021, so sprejeli odločitev, da občina pošlje vsem turističnim ponudnikom na Solčavskem informativno povpraševanje za najem promocijsko-prodajnega prostora in pošte. Ker je Center Rinka prepoznaven na slovenskem turističnem trgu, je njegovo poslovanje in

izvajanje javnih nalog treba obdržati.

S potrditvijo **Odloka o ustanovitvi skupne občinske uprave SAŠA regije** so svetniki potrdili pristop Občine Prebold k skupni občinski upravi SAŠA regije.

Svetniki so v **Odbor za upravljanje krajinskega parka Logarska dolina** dodatno imenovali dva člana, in sicer Jožeta Mlačnika in Klemna Matka.

Pod točko **Razno** je županja svetnike seznanila z izvedbo miklavževanja, o postopkih prodaje hiše Šturm v vasi, pričakovanem razpisu javnih del, o razpisu za pametna mesta in skupnosti, odprti Fundaciji za šport v naravi in o prevoznosti ceste sestre Logar–Pavličevo sedlo.

Pogled na zimsko podobo Robanovega kota

Projekti v Občini Solčava v letu 2020

Albina Štifter, Bernarda Prodnik

V letu 2020, ki ga je zaznamoval covid-19, so kljub omejenim možnostim ob upoštevanju vseh predpisanih ukrepov v Občini Solčava potekali številni projekti, ki so se večinoma tudi zaključili.

Nekateri projekti so se izvajali na državni ravni, nekateri pa na občinski. Tudi sicer so se izvajali številni projekti na ravni zasebnih investicij, kar se bo v prihodnjih letih odrazilo v izboljšanju gospodarjenja podjetij in življenja občanov.

Navajamo projekte, ki so se zaključili v letu 2020 ali so se v tem letu začeli izvajati in se bodo zaključili v letu 2021.

Solčavska panoramska cesta

Občina Solčava je pred petimi leti investirala v turistični infrastrukturni projekt Solčavska panoramska cesta. Investicija ni pomembna le za solčavski turizem, ampak je dostopna za širšo regijo, saj povezuje sosednje regije, kot so Gorenjska, avstrijska Koroška, slovenska Koroška s Šaleško in celotno

Zgornjesavinjsko dolino in širšo Savinjsko regijo. Območje ob Solčavski panoramski cesti je čedalje bolj obiskano, potrebam turizma pa je zadnji dve leti prisluhnila tudi država, saj je v okviru rednega vzdrževanja ceste na nekaj odsekih že sanirala. Večji državni projekt na Solčavski panoramski cesti v letošnjem letu izvaja direkcija za ceste na 500-metrskem odseku ceste R2-428/1252, sestre Logar–Pavličovo sedlo. Na tem mestu je cestno telo poškodoval plaz, sama sanacija pa je zaradi geomehanskih razmer zaradi odstopanj od prvotno predvidenega načrta zahtevnejša tako tehnično kot časovno in finančno. Zato je direkcija za ceste morala prilagoditi projekt dejanskim razmeram na terenu, dela pa se bodo tako podaljšala predvidoma do konca junija 2021. Sanacija omenjenega odseka ceste je ocenjena na 2,3 milijona evrov. V naslednjih letih je predvidena modernizacija regionalne turistične ceste Žibovt–Sv. Duh–Podolševa in modernizacija makadamskega vozišča regionalne turistične ceste Solčava–Podolševa.

Cesta v Logarsko dolino

Domačini in obiskovalci krajinskega parka Logarska dolina smo že dolga leta

nestrpno pričakovali prepotrebno sanacijo ceste skozi Logarsko dolino do obračališča Rinka. V letošnjem letu je Občina Solčava nadaljevala s sanacijo ceste ter prvima dvema kilometroma ceste, obnovljenih v preteklih letih, na odseku od Doma planincev do obračališča Rinka in na odseku od Kmečke hiše Ojstrica do Penziona Eko hiša na razpotju, dodala še dva kilometra. Za zaključek celotne ureditve je potrebna še sanacija ceste in ureditev prostora na obračališču Rinka. Investicija je bila financirana s sredstvi iz 23. člena Zakona o financiranju občin v višini 187.000 evrov.

Občinska cesta Rebrnik

V okviru odprave posledic po naravnih nesrečah je v zaključni fazi sanacija javne poti Rebrska cesta, ki je precej izpostavljena erozijskemu delovanju padavinskih voda. Lokacija ceste ob hudourniški strugi izpostavljenost še povečuje, saj narasli potok ob nalivih cesto neprestano izpodjeda ter onemogoča dostop do kmetije. Vrednost sanacijskih del je 95.375,57 evra.

Gozdne ceste

Površina občine Solčava je 102,8 kvadratnega kilometra. Glede na razgibanost terena

imamo v občini kar 77,56 kilometra gozdnih cest v zasebnih gozdovih. Potreba po vzdrževanju teh cest je torej velika, zato je občina po izdelanem planu vzdrževanja gozdnih cest Zavoda za gozdove Slovenije v letošnjem letu za vzdrževanje gozdnih cest namenila skupaj 40.434,81 evra.

Vodovod Logarska dolina – 2. faza

Občani v krajinskem parku Logarska dolina so imeli velike težave z oskrbo s pitno vodo. Zato je občina leta 2018 pridobila gradbeno dovoljenje za gradnjo vodovoda v Logarski dolini. Na podlagi izdanega gradbenega dovoljenja je občina v prvi fazi zgradila zajetje in rezervoar. Letos je občina v okviru druge faze položila vodovodne cevi za pitno vodo v dolžini 465 metrov in sanirala del ceste, kjer so se položile cevi v cestno telo (približno 390 metrov). S tem bo občanom v osrednjem delu Logarske doline zagotovljena kakovostna oskrba s pitno vodo. Vrednost projekta je znašala 68.891,24 evra, financiran pa je bil s sredstvi 23. člena Zakona o financiranju občin.

Sanacija mostu Žohar

S pomočjo Ministrstva za obrambo in s sodelovanjem z lastnikov zemljišča je bila letos izvedena sanacija dela ceste in mostu Žohar v Logarski dolini v višini 60.222,02 evra

vključno z DDV. Pri tem je Občina Solčava kot nosilka projekta uredila vse postopke in cesto kategorizirala kot javno pot, da bo uporabnikom omogočen varen dostop ter redno letno in zimsko vzdrževanje.

Pot po Logarski dolini

Na osnovi izdelanega načrta interpretacije vsebin, ki smo jih želeli predstaviti obiskovalcem ob pešpoti v krajinskem parku Logarska dolina, so bile v letošnjem letu na novo postavljene table na večini prejšnjih lokacij in na nekaj novih. Pri pripravi vsebin je bil dan velik poudarek interpretaciji zgodovinsko-etnografskega

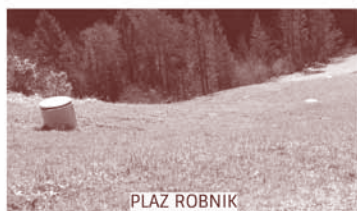
vidika poselitve, rastlinstvu in živalstvu parka ter ureditve okolice s postavitvijo klopi, mostičkov in ograj. Spomladi bomo nadaljevali opremljanje pešpoti z informacijskimi tablam, na mestih, kjer je to potrebno, bomo utrdili pot z nasutjem gramoza, izdali pa bomo tudi novo brošuro o tematski pešpoti. Stroški sanacije poti se pokrivajo s finančnimi prihodki od pobrane vstopnine v Krajinski park Logarska dolina.

Položitev elektrovdov v zemljo

V času po naravni nesreči v letih 2017 in 2018, ki je močno prizadela celotno Solčavsko, še zlasti pa

NADGRADNJA GASILSKEGA VOZILA

PLAZ ROBNIK

POLOŽITEV ELEKTROVDV V ZEMLJO

VODOVOD LOGARSKA DOLINA

ZAMENJAVA STREHE V ŽUPNIŠČU

Kljub pandemiji koronavirusa so se leta 2020 v Občini Solčava izvajali številni projekti.

električno infrastrukturo, je država vložila veliko sredstev v sanacijo elektrovodov. V postopku sanacije so visokonapetostni kabli že položeni v zemljo. V letošnjem letu poteka polaganje kablov v zemljo na odseku med kmetijama Robnik in Osojnik. Omeniti velja tudi pridobitev zadnjih let – možnost napajanja iz koroškega elektro omrežja, ki rešuje morebitne izpade električne energije iz napajanja lokalnega elektro omrežja v Zgornji Savinjski dolini. S hvaležnostjo se Solčavani spominjamo požrtvovalnosti zaposlenih na Elektro Celje in se zahvaljujemo vsem, ki ste kadar koli pomagali pri sanaciji in vzdrževanju elektrovodov na Solčavskem.

Plaz Robnik

Na prisojnem travnatem pobočju pod kmetijo Robnik je pred desetimi leti začela plaziti ogromna površina, ki je ogrožala kmetijo in pod njo vas Solčava. Občina Solčava je skupaj z Ministrstvom za okolje in prostor leta 2018 pristopila k prvi fazi sanacije plazu na kmetiji v Podolševi, kjer sta bila urejena oba hudourniška pritoka Robnikovega grabna. Jeseni leta 2019 je nato pristopila k drugi fazi, kjer so se izvajala gradbena dela za zajem talne vode, tudi do globine 9 metrov. Skupna dolžina izvedenih drenaž znaša 600 metrov. V letošnjem letu

so bila uspešno zaključena vsa dela. Glede na stanje zemljišča po izvedenih delih lahko sklepamo, da je bila sanacija učinkovita, tako da bo zagotavljala dolgoročno stabilnost terena in omogočala varno življenje na kmetiji.

Nadgradnja gasilskega vozila

Realizirana je bila nadgradnja gasilskega vozila. S tem je vozilo posodobljeno z novo črpalko in večjim rezervoarjem, dodana je modernejša oprema in vozilo tudi sicer daje vtis skoraj novega vozila. Vrednost investicije je okrog 70.000 evrov, pri čemer je finančni vložek občine polovica potrebnih sredstev.

Zamenjava strehe na župnišču

Župnija Solčava je po že pred leti uspešno izvedenih projektih obnove gotske cerkve Marije Snežne in kapele svete Ane v letošnjem letu obnovila streho župnišča in objekt zaščitila pred nadaljnjim propadanjem. Nujno potrebna obnova električnih inštalacij tudi že poteka, zaključena bo v začetku decembra tega leta. Občina Solčava bo s finančno podporo pomagala pri izvedbi investicije.

Zelena shema

Septembra 2020 smo imeli presojo certifikata Zelene sheme slovenskega turizma za destinacijo Logarska dolina

ZELENA SHEMA

POT PO LOGARSKI

PRILožNOST NA PRAGU -
OPREMA SODOBNE KUHINJE

PRODAJNI AVTOMAT

– Solčavsko. Naša destinacija je bila do septembra 2020 certificirana kot srebrna destinacija, potem pa smo postali zlata destinacija.

V septembru 2020 smo drugo leto zapored bili uvrščeni med TOP 100 trajnostne destinacije na svetu, kar daje zavezo trajnostnemu bivanju in ravnanju v destinaciji. Ponosni smo tudi na predstavitev našega integralnega produkta na svetovni konferenci GGDD 2020, kjer so se predstavljale najbolj trajnostne destinacije na svetu in kjer smo bili s svojim produktom vidno zanimivi za predstavnike destinacij iz kar nekaj držav.

Priložnost na pragu

Oktobra smo zaključili prvo fazo projekta Priložnost na Pragu. Na prireditvenem prostoru v vasi Solčava smo vzpostavili prostorsko-tehnične razmere za možnost vključevanja izdelkov in storitev turističnih ponudnikov v izvedbo dogodkov in prireditev. V ta namen smo opremili sodobno kuhinjo s vsemi potrebnimi aparati za nemoteno pripravo hrane in nakupili trajnostno posodo za prireditve v naslednjih letih. Prizadevamo si za zmanjševanje uporabe plastike na vseh področjih. V ta namen smo podpisali tudi zavezo Občina brez plastike, v prihodnjih letih pa se bomo trudili pridobiti certifikat občina brez odpadkov. Trudimo se tudi

na področju zbiranja in ločevanja odpadkov. Po podatkih koncesionarja PUP Saubermacher smo v prvem polletju letošnjega leta zbrali skoraj 60 odstotkov ločenih komunalnih odpadkov.

Prodajni avtomat

Občina na več načinov podpira vzpostavitev infrastrukture za prodajo lokalnih izdelkov. V ta namen je v sodelovanju z lokalnim odborom Društva kmetov Zgornje Savinjske doline pomagala vzpostaviti sistem prodaje registriranim nosilcem dopolnilnih dejavnosti na kmetijah, ki svoje izdelke prodajajo v prodajnem avtomatu. Investicija in pomoč pri vzpostavljanju sistema prodaje je bil prispevek

občine. Odziv je bil zelo dober, saj se je odzvalo 7 kmetij, ki so s pomočjo izkušenj ene izmed solčavskih kmetij vzpostavile sistem prodaje, ki je v kraju dobro zaživel.

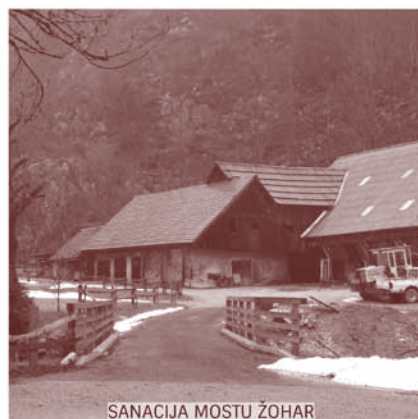
Solčavski govor

Solčavski govor nam je uspelo vpisati v Register nesnovne kulturne dediščine, in sicer pod zaporedno številko 83. Vpis v register pomeni prizadevanje za ohranitev jezikovnih posebnosti solčavskega govora in spodbujanje rabe narečja, ki se prenaša iz roda v rod.

V Solčavi sta februarja potekali otvoritvena slovesnost v mesec kulture in medobčinska slavnostna akademija ob kulturnem

CESTA V LOGARSKO DOLINO

SANACIJA MOSTU ŽOHAR

SOLČAVSKA PANORAMSKA CESTA

GOZDNE CESTE

OBČINSKA CESTA REBRNIK

prazniku s podelitvijo priznanj. Slovesnost sta organizirala Javni sklad Republike Slovenije za

kulturne dejavnosti (JSKD) Mozirje in Kulturno društvo Franca Herleta Solčava, ki je slovesnost na pristen način

izvedlo z barvami solčavskega narečja.

Drugi val covid-19 v občini Solčava

Štab Civilne zaščite Občine Solčava, Albina Štifter

V občini Solčava smo se dolgo časa uspešno borili proti virusu SARS-CoV-2. Spomladanski val smo s skupnimi močmi premagali brez ene same okužbe.

Tudi jeseni smo bili ena redkih občin brez okužb. O prvih dveh primerih smo bili obveščeni 16. oktobra 2020. Glede na to, da se virus zelo hitro prenaša med ljudmi, smo želeli takoj ugotoviti, kje so še morebitna žarišča, da takoj zaustavimo širjenje virusa med občani.

Zato je poveljnik štaba Civilne zaščite Občine Solčava g. Matjaž Ramšak še pred aktiviranjem državnega načrta zaščite in reševanja (ZIR) ob pojavu epidemije oz. pandemije pri ljudeh 17. oktobra 2020 ob 9. uri aktiviral občinski načrt ZIR in štab civilne zaščite Občine Solčava. Po sestanku štaba

je županja Katarina Prelesnik izdala odredbo o zaprtju vseh javnih objektov na območju občine Solčava: podružnične osnovne šole in vrtca, pogodbene pošte, Centra Rinka, režijskega obrata, Občine Solčava in samopostrežne trgovine. Županja in poveljnik štaba civilne zaščite sta po spletu in tudi po navadni pošti na vsa gospodinjstva poslala obvestilo z vsemi informacijami glede zagotavljanja javnih storitev ter potrebne oskrbe in pomoči občanom, varstva otrok in sodelovanja prostovoljcev v času epidemije.

Po podatkih Nacionalnega inštituta za javno zdravje sta bili 18. oktobra 2020 potrjeni še dve novi okužbi. To pomeni, da so bile 19. oktobra 2020, ko je država aktivirala državni načrt ZIR in razglasila drugi val epidemije, okužene štiri osebe.

Upali smo, da trend okužb ne bo tako zelo naraščal, in v dobrem tednu po pojavu

prvih primerov, ko bilo evidentiranih šest oseb, se je pokazalo, da je bil ukrep zaprtja javnih objektov učinkovit.

Največ zaslug za uspešnost pri premagovanju bolezni covid-19 gre vam, dragi občani, ki ste v teh kriznih časih pokazali veliko mero discipline, strpnosti in odgovornosti do sebe in drugih, kar je bilo zaznati na celotnem območju občine. Še posebej se zahvaljujemo podjetju Eltras, d. o. o., oziroma vsem zaposlenim v trgovini Solčava, ker ste pravočasno odreagirali, sprejeli vse ukrepe za preprečevanje širjenja virusa in zagotovili našim občanom potrebne življenjske potrebščine.

V času epidemije se na štab civilne zaščite lahko obrnite občani, ki potrebujete kakršno koli pomoč, na številko 03 839 27 50 ali czsolcava@gmail.com. Vse pomembne informacije so objavljene tudi na spletni strani Občine Solčava www.solcava.si.

Mobilno zbiranje e-odpadkov v občini Solčava

Bernarda Prodnik

Podjetje ZEOS skupaj s koncesionarjem PUP Saubermacher vsako leto spomladi izvede mobilno zbiranje e-odpadkov.

Iz podatkov v preglednici je razvidno, kako se v občini Solčava odzivamo na take akcije. Podatki zaporedja zadnjih treh nam povejo, da količina zbranih e-odpadkov narašča, kar kaže, da smo uporabniki sprejeli tak način zbiranja odpadkov. Poudariti je treba tudi, da imamo gospodinjstva v občini Solčava možnost oddaje e-odpadkov vse leto v e-zbiralniku, ki se nahaja na EKO otoku Medica.

Podatki o zbranih e-odpadkih v mobilni e-zbiralnici v obdobju 2018–2019

Po podatkih mednarodnega evropskega združenja skupnih shem ravnanja z odpadno električno in elektronsko opremo foruma WEEE je na svetu nastalo 53,6 milijona ton e-odpadkov, do leta 2030 pa naj bi količina narasla na 75 milijonov ton letno, kar pomeni 9 kilogramov na vsakega zemljana. Uradno smo reciklirali manj kot 18 % teh e-odpadkov, kar kaže na

ogromno izgubo dragocenih surovin, ki bi jih z reciklažo lahko ponovno uporabili, hkrati pa pri nepravilnem odstranjevanju nastanejo resne zdravstvene, okoljske in družbene težave.

(Uporabljeni viri: 3. mednarodni dnevi e-odpadkov, oktober 2020; podatki ZEOS in PUP Saubermacher)

Občani imamo enkrat v letu možnost oddaje e-odpadkov na mobilni e-zbiralnici. Foto: <https://e-odpadki.zeos.si/sl/>

1. junij 2018			3. junij 2019			1. junij 2020		
Mali aparati	25,00	kg	Mali aparati	4,00	kg	Mali aparati	250,00	kg
Sijalke	7,00	kg	Sijalke	2,00	kg	TV + monitorji	320,00	kg
Baterije	26,00	kg	Baterije	9,00	kg	Veliki aparati	40,00	kg
						Hladilniki, zamrzovalniki	220,00	kg
						Sijalke	1,00	kg
						Baterije	2,00	kg
Skupaj	58,00	kg		15,00	kg		833,00	kg

Prikazovalniki hitrosti v občini Solčava

Bernarda Prodnik

V občini Solčavi smo prvi prikazovalnik hitrosti za umirjanje prometa namestili v letu 2017 na progi Logarska dolina–Solčava, drugega pa v avgustu 2019 blizu prehoda za pešce pri osnovni šoli na progi Luče–Solčava.

Zbrani podatki na portalu nam služijo za izdelavo različnih analiz na področju prometne varnosti, vse z

Prikazovalnik pri šoli nas opominja, da je v bližini šola.

namenom, da bi vozniki vendarle upoštevali predpisane hitrosti in tako poskrbeli za varnost vseh udeležencev v prometu.

Podatke lahko vsi občani dnevno spremljamo na občinskih spletnih straneh, kjer vstopamo skozi ikono prikazovalnika. Skrbniške

Prikazovalnik Solčava						
Leto	Zunaj naselja				Šola	
	2017	2018	2019	2020	2019	2020
Mesec						
Januar		8649	5564	8316		22.051
Februar		5608	12.442	13.095		21.863
Marec		10.659	16.084	10.274		17.887
April		18.961	17.554	8332		14.684
Maj		22.229	17.237	18.960		26.949
Junij		23.980	24.543	23.897		31.603
Julij		31.274	29.752	35.657		41.270
Avgust	13.111	38.045	37.111	38.397	6033	43.866
September	16.393	26.321	25.296	29.518	33.503	37.195
Oktober	17.709	19.716	21.079	16.015	31.660	24.469
November	10.767	14.260	13.122		23.784	
December	4784	15.909	10.322		23.691	
Skupaj	62.764	235.611	230.106	202.461	118.671	281.837
Povprečno na dan	465	646	630	666	886	924

pravice v občinski upravi nam omogočajo, da imamo vpogled v vse podatke, ki jih beleži portal glede prekoračenih hitrosti in pogostnosti dnevnega prometa.

Pomembno je, da analiziramo podatke skozi časovni presek po določenih obdobjih in na osnovi tega skupaj s pristojnimi institucijami sprejemamo ukrepe za izboljšanje prometne varnosti.

Podatki se beležijo dnevno. Prikazovalnik iz smeri Logarska dolina proti Solčavi se napaja iz sončnih celic, zato se v zimskem času, zlasti v obdobju dolgotrajnega slabega vremena in pomankanja sončne osvetlitve, dogaja izpad beleženja podatkov (v posameznem letu do 15 dni). Prikazovalnik pri šoli se napaja iz javne razsvetljave in v obdobju enega leta ni bilo izpadov.

Če bi želeli oceniti dnevno število vozil na cesti, saj se jih večina po prihodu vrača nazaj po isti poti (po oceni kakih 90 %), bi izračunano število vozil na dan v preglednici lahko skoraj podvojili. V tem primeru bi za leto 2019 na prikazovalniku Solčava – šola lahko govorili o okrog 1700 dnevnih prevozihih, na prikazovalniku Solčava – zunaj naselja pa bi jih bilo okrog 1300.

Kmetovanje na Solčavskem

Kmetijska svetovalna služba Mozirje: Štefka Goltnik, Bernarda Brezovnik, Sonja Moličnik Oblak

Naravne danosti v občini Solčava, ki cela spada v območje z omejenimi dejavniki za kmetovanje, narekujejo predvsem usmeritev v živinorejo, ki se dopolnjuje z gozdarstvom.

Na območju občine kmetuje 52 kmetijskih gospodarstev, ki obdelujejo 566 hektarjev kmetijske zemlje (vključene so tudi površine šestih planinskih pašnikov). Največji delež predstavlja trajno travinje, in sicer kar 557 hektarjev,

travniških sadovnjakov je 6 hektarjev in predstavljajo pomemben košček v mozaiku vedute občine. Njivske površine imajo pomembno

vlogo pri samooskrbi kmetij in jih je dobre 3 hektarje.

Struktura kmetijskih zemljišč narekuje pridelavo krme za

Paša je pomembna oblika reje živali in ohranjanja krajine.

govedo in drobnico. Skupaj je na solčavskih kmetijah v reji okrog 340 GVŽ omenjenih vrst živali. Čez poletje prevladuje pašna reja živine. V ukrep Dobrobit živali – govedo je vključenih 20 kmetij in v ukrep Dobrobit živali – drobnica 3 kmetije.

Vse kmetije v občini se soočajo s težjimi pridelovalnimi razmerami. Kmetijske površine so v glavnem strme, in če povemo s številkami, je v občini treba obdelati 220 hektarjev kmetijskih površin z nagibom od 35–50 odstotkov in skoraj 80 hektarjev površin z nagibom nad 50 odstotkov. Ravnske kmetije v občini – kot seveda tudi vse druge – zaznamuje ostra alpska klima.

Kmetovanje solčavskih kmetov je sonaravno, na nobeni kmetiji ni izrazite intenzivne reje. V ekološko kmetovanje je uradno vključenih 16 kmetij. Prav tako je 14 kmetij vključenih v kmetijsko-okoljske ukrepe z operacijami Reja lokalnih pasem živali, ki jim grozi prenehanje reje, Planinska paša s pastirjem, v okviru operacije Trajno travinje II v zahtevo Opustitev silaže, v operacijo Posebni traviščni habitati pa je mogoča vključitev le dvema kmetijama v Matkovem kotu.

Zaradi težkih razmer kmetovanja in pridobivanja dodatnega dohodka se vse več kmetij na Solčavskem

odloča za razvoj dopolnilnih dejavnosti. Ena izmed pomembnih možnosti za kmetije je usmeritev v turistično dejavnost. Čista in neokrnjena narava, raznolika pokrajina, možnost spoznavanja bogastva podeželja, številne izvrstne kulinarčne dobrote, najrazličnejša doživetja na kmetiji in aktivno preživljanje oddiha v naravi so razlogi, zakaj se gostje odločajo preživeti oddih na kmetiji. Ta priložnost je številne kmetije v občini Solčava privedla do usmeritve v turizem na kmetiji. S turistično dejavnostjo se ukvarja 18 kmetij, od tega je 12 stacionarnih turističnih kmetij, 1 izletniška, 5 turističnih kmetij pa sprejema stacionarne in izletniške goste.

V zadnjem času se kmetije usmerjajo v razvoj predelave

mleka, mesa, peko kruha in peciva ter predelavo sadja. V občini Solčava je registriranih 5 kmetij s predelavo mleka, 2 kmetiji s predelavo mesa, 5 kmetij s peko kruha in peciva, 2 kmetiji s sušenjem zelišč in 2 kmetiji s predelavo sadja. Od ostalih dopolnilnih dejavnosti so močno zastopane storitve s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo, pluzenje snega, posek in spravilo lesa, male hidroelektrarne, v nekoliko manjšem obsegu pa žagarstvo in predelava lesa.

Dopolnilne dejavnosti vsekakor pripomorejo k povečanju vrednosti kmetijskih pridelkov, in če je še pred časom veljalo, da kmet prideluje, industrija pa predeluje, danes ni več tako. Vse več kmetij prihaja na trg z izdelki – mesnimi, mlečnimi, s kruhom, sokom, čedalje bolj uveljavljen postaja

Cika, avtohtona lokalna pasma, je vključena v okoljsko operacijo Reja lokalnih pasem živali, ki jim grozi prenehanje reje.

neposredni način trženja pridelkov in izdelkov s kmetij. Veliko je dogodkov v dolini in čez mejo, kjer kmetice sodelujejo s predstavitvijo in prodajo najrazličnejših domačih dobrot. Izdelke je mogoče kupiti neposredno na kmetijah, na stojnicah na različnih lokacijah, na prodajnih avtomatih po različnih krajih v dolini ali pa jih poskusiti na mizi turističnih kmetij.

Predelava in neposredno trženje zahtevata veliko zavzetosti in inovativnosti, omogočata pa lažje oblikovanje cene, svobodo pri izbiri trga in tesen stik s potrošnikom. Vsekakor lahko razvoj dopolnilnih dejavnosti predstavlja rešitev za izboljšanje življenjskega standarda in socialne varnosti kmečke družine.

V občini Solčava je le 47 odstotkov nosilcev kmetijskih gospodarstev starejših od 55 let. To je precej ugodnejša starostna struktura kot v drugih zgornjesavinjskih občinah, kjer se povprečna starost nosilcev kmetij, ki so starejši od 55 let, giblje med 57 (Gornji Grad) in 65 odstotki (Nazarje). Starostna struktura ima zelo pomembno vlogo pri odločitvah za novejša in inovativna pristope h gospodarjenju na kmetijah.

V prihodnjem programskem obdobju bodo finančni mehanizmi na področju kmetijstva sledili trem ciljem:

1. prehranski varnosti
2. okolju
3. krepitvi podeželskih območij

varnosti je zelo pomembna samooskrba družin na kmetijah, pa tudi ponudba prehranskih izdelkov za trg. Takoj za tem je zelo pomembno povezovanje. Še posebno imamo v mislih povezavo lokalnih ponudnikov. Potrošniki smo vpeti v ozke časovne okvire in se radi s čim več proizvodi oskrbimo na enem mestu. Zato tako v tujini kot tudi v drugih območjih Slovenije kmetije odpirajo trgovince z lokalno ponudbo kmetijskih pridelkov in izdelkov, zelo pridobivajo pomen lokalne tržnice, ponudba v avtomatih za prodajo in prodaja od vrat do vrat. Veliko število nastanitvenih in izletniških obratov in težavne pridelovalne razmere na Solčavskem dajejo tržne možnosti drugim kmetijam v Zgornji Savinjski dolini. Od okrog 900 kmetij v Zgornji Savinjski dolini jih je 300 usmerjenih v tržno pridelavo mleka in mesa za predelovalno industrijo. Preostale kmetije bi lahko opredelili kot dopolnilne kmetije, katerih jedro družinskih članov je sicer zaposleno zunaj kmetije. Kljub temu na teh kmetijah obstajajo možnosti pridelave in trženja pridelkov in izdelkov s kmetij (zelenjava,

žita, jajca, izdelki iz sadja travniških sadovnjakov ...). Prav tako pa je na trgu še prostor za izdelke s solčavskih kmetij. Pomembna sta osebna odločitev in razmislek o tem, kaj znam in zmorem v danih okoliščinah ponuditi trgu. Hkrati je pomembno tudi zavedanje potrošnikov, da z nakupom na lokalnem trgu podpiramo delovno mesto na bližnji kmetiji.

Načini kmetovanja imajo pomembno vlogo pri ohranjanju krajine. Ključno vlogo pri ohranjanju podobe solčavske krajine imajo prav kmetje. Njihov trud, klenost in zavedanje potrebe po lastni angažiranosti so že in bodo tudi v bodoče odločilno vplivali na prepoznavnost Solčavskega v slovenskem prostoru, pa tudi zunaj mej Slovenije. Kmetijstvo v Sloveniji še zdaleč nima tako negativnega vpliva na okolje, kot je marsikdaj zaslediti v javnosti. Pri obremenjevanju okolja prednjačita industrija in promet.

Kmetije na Solčavskem naj bi tudi v bodoče ohranjale sedanji obseg kmetijskih zemljišč ter z načini kmetovanja bogatile tla, ohranjale biotsko raznovrstnost in vodne vire. Bistvenih sprememb v načinih kmetovanja torej ni pričakovati. Pri iskanju tržnih priložnosti so možnosti tako v lesu kot v predelavi kmetijskih proizvodov.

Tesna povezanost naravnih vrednot in kmetijskega prostora postavlja temelje zelenega turizma. Obstajajo še številne možnosti v zvezi s to dejavnostjo, ki je in bo tudi v bodoče dajala priložnost in dohodek mnogim na Solčavskem. Tu imamo v mislih različne prehranske izdelke in tudi razne storitve, ki lahko popestrijo bivanje obiskovalcem.

S čim še lahko navdušim planinca ali turista, ki pride na Solčavsko? Če sta cilj in volja jasna, potem tudi birokratske ovire niso nepremagljive.

Solčavsko je prepoznavna turistična destinacija.

Zlata destinacija Logarska dolina – Solčavsko znova uvrščena med najbolj trajnostne destinacije na svetu Poletje in jesen oz. »koronski časi« 2020

Blanka Kovačič

**Spoštovani
Solčavani, drage
Solčavanke!**

Korona je zatresla turizem in gostinstvo in zaznamovala leto 2020. Prihaja in odhaja v valovih, pustoši, potaplja in rojeva nove obraze in priložnosti. Verjamem, da vas ob vseh novicah kar

zmrazi ob besedi korona, ki je nedvomno beseda leta 2020. Zato o njej ne bomo prav dosti pisali; povsod ji je namenjenega veliko prostora.

V zimski številki je po navadi priložnost, da obeležimo leto, se spomnimo vseh prijetnih stvari, ki nam dajo zagon, in poskušamo iz malo manj dobrih izluščiti tisto najboljše

– iz vsega in venomer znova se učimo.

Naša destinacija je letos zlata. Ne samo da se je poleti kopala v zlatih sončnih žarkih, tudi jesen jo je pozlatila. Pozlatili smo jo tudi mi s presojo certifikata za zeleno destinacijo preko Zelene sheme slovenskega turizma. Certifikata za destinacijo

Logarska dolina – Solčavsko smo pridobili septembra 2020 in se vzdignili iz srebrne barve v zlato. To priznanje nalaga še več poglobljenega dela v trajnostnih pristopih družbe in delovanja in nam sporoča, da je to pravilna pot v prihodnost.

Prav tako smo letos ponovno kandidirali na odprtem razpisu za najboljših 100 trajnostnih destinacij na svetu.

Naloga je bila predstaviti svetu primer dobre prakse v destinaciji, ki bi bil uporaben za uvedbo tudi v drugih okoljih, pri drugačnih razmerjih in s povsem drugimi orodji. V ta namen smo predstavili integralni produkt dveh ponudnikov Logarske doline, ki je bil prepoznan kot primer dobre prakse povezovanja in inovativnega pristopa in bi nam zagotovil laskavi naslov TOP 100 trajnostnih destinacij na svetu. To je bila tudi vstopnica, da se kot govorniki udeležimo svetovne konference GGDD 2020, kjer so se predstavljale najbolj trajnostne destinacije na svetu in kjer smo za svoj produkt bili vidno zanimivi za predstavnike destinacij iz kar nekaj držav.

Osvojena priznanja so plod dela vseh nas in vas, ki živite in delujete na Solčavskem. Skrb za krajino, skrb za biodiverzitetno in ohranjanje tradicionalnega načina življenja sporoča vsem, da se je včasih dobro izogniti vsem

»pridobitvam« sodobnega in prehitro vrtečega se sveta. Da je tradicija nekaj, kar človeka zaznamuje in ga oplaja. Hvaležna, da sem lahko del tega skoraj vsak dan, vsem iz srca iskreno čestitam.

Pa vendar je treba omeniti tudi sezono, ki se je končala septembra in na katero si v pomladanskem zaprtju dejavnosti nismo upali niti pomisliti. Tudi tukaj sta hitra prilagoditev in obrat od tujega k slovenskemu gostu prinesla kar nekaj dobre volje in utrujenosti po napornih dnevih.

Sedaj spet sedimo pred računalniki, zaprti ob drugem valu epidemije z mislijo na prihodnje leto, ki je precej negotovo. Sprašujem se, kje so priložnosti in izzivi v turizmu.

Raziskave kažejo, da bodo na stanje v turizmu prihodnje leto močno vplivali domači gosti. Polovica porabljenih turističnih bonov nakazuje, da se bomo od pomladi spet veselili slovenskih, domačih gostov, katerih vzorec razmišljanja in želj ste spoznali letos. Kaj pa zagon? O čem razmišljati za novo sezono? S čim prepričati domačega gosta? Zagon lahko spodbudijo tudi tenkočutno oblikovana pristna doživetja in trajnostna ponudba. Namesto umetnih zanimivosti, ki se ne zlijejo z okoljem, je čas za avtentična doživetja. Gosti radi spoznavajo vsakdanja

opravila, radi stopijo na vrt in opazujejo domačina, kako ga obdeluje. Radi okušajo in poskušajo, pohajkujejo in kolesarijo. Tako bo tudi drugo leto.

V letu 2021 stopa Slovenija v dve veliki zgodbi: predsedovali bomo svetu EU in nosili bomo naslov evropske gastronomske regije. Pri prvi smo sodelovali s prijavo prenočišč in namestitvenih zmogljivosti za možne obiske delegacij v Sloveniji, za drugo zgodbo pa je izziv pred nami. Kaj ponuditi na krožniku gostu, ki prihaja, da ga še bolj prepričamo v avtohtonost, lokalnost in tradicionalnost? Z idejami se bomo ukvarjali čez zimo, z delavnicami in izobraževanji. Predstavili bomo usmeritve za prihodnje leto, ki jih bo pripravila Slovenska turistična organizacija, nagovarjali bomo po spletu in socialnih medijih. Veselim se izziva pred nami.

Pripravljamo koledar dogodkov za naslednje leto, saj želimo, da se spet družimo in veselimo. Prav tako bomo drugo leto sodelovali v kar nekaj projektih v regiji, za sodelovanje bomo prosili tudi ponudnike Solčavskega. Tuhtali bomo in razmišljali, načrtovali in kalkulirali, vse za novo sezono, ki je še neznana, v ciklu postavljanja okrevanja gospodarstva.

Pred nami je leto gotovih

sprememb, saj so spremembe edina stalnica v našem življenju. Preden skočimo vanj, vam želim, da bi bili zdravi tudi še v celotnem novem letu 2021, da bomo zdravi in varni gradili svetlo prihodnost. Trenutno smo na dnu krivulje, med nami je organska »zmeda« po ciklusu enajstih let za finančno krizo. Pričakovana, napovedana,

ekonomsko utemeljena. In z dna gre pot samo navzgor, proti soncu. Tako si želim jaz, gotovo tudi vi, ves svet.

Naj vam zaželim srčen in radosti poln preostanek leta. Ne glede na ukrepe in možne scenarije naj bo božič miren in topel, naj Miklavž kljub vsemu pozvončklja na duri in srca naših otrok in naj bodo

skrbi v najlepšem delu leta samo »sladke«.

Zdravja in polna srca ljubezni in radosti vam želim v prihajajočem 2021. Naj bo to leto – leto solidarnosti, poguma, razumevanja in prijaznosti. Srečno tja do poletja!

Zanimive vsebine posvetov Konzorcija Slovenia Green

Bernarda Prodnik

Za člane Konzorcija Slovenia Green (KSG) je v

organizaciji KSG in Slovenske turistične organizacije (STO) potekala serija treh tematskih, zaradi covida-19 tokrat on-line delavnic:

za področje zmanjševanja plastike, za podporo zelenih oskrbnih verig in za lokalno skupnost kot pomembnega akterja povezovanja in vključevanja za krepitev sodelovanja med deležniki pri načrtovanju in upravljanju turizma, s poudarkom na vključenosti prebivalcev. Začrtani so bili konkretni ukrepi in dejavnosti za krepitev zelenega delovanja v okviru Zelene sheme slovenskega turizma v letih 2021 in 2022.

Tema prvega posveta z naslovom **Ukinitev plastike za enkratno uporabo in zmanjšanje odpadkov v slovenskem turizmu** je odstirala poglede na sedanje stanje uporabe plastike na področju turizma in nasploh. Ugotavljamo, da nam je pandemija covida-19 prinesla tudi pandemijo plastike

in izničila prizadevanja za recikliranje. Zaradi zmanjšanja povpraševanja po nafti se je znižala cena plastike in povečala njena uporaba. Nova plastika je tudi cenejša od reciklirane, naftna industrija pa po drugi investira v milijonske projekte za proizvodnjo plastike, ki je ni mogoče reciklirati. Izpostavljeni problem je bil rdeča nit prvega posveta. Sodelujoči člani KSG smo prejeli vprašalnike glede prizadevanj za zmanjšanje porabe plastike v destinacijah. Analiza je pokazala, da si več kot polovica destinacij že prizadeva za zmanjšanje uporabe izdelkov iz plastike za enkratno uporabo oziroma na splošno plastike. Turistični ponudniki so navajali ugotovitev, da je bilo zaradi pandemije covida-19 pri njih odložene več plastike njihovih gostov, hkrati pa tudi, da se gostje pozitivno odzivajo na prizadevanja ponudnikov za njeno manjšo rabo. Na ravni posameznih destinacij je že bilo veliko prizadevanj, na območju celotne države pa ni opaziti resnejših premikov. Namen in cilji na področju zmanjševanja plastike so povezati posamezne pobude in dejavnosti ter jih skozi voden proces okrepiti na ravni destinacij in turističnih

ponudnikov. Umik plastike je temeljni trajnostni cilj, ki mora biti zastavljen širše od dela konzorcija.

Tema drugega posveta so bile **kratke, zelene oskrbne verige**, kjer gradimo odnose v nabavni verigi z lokalnim okoljem. Svoje izkušnje je Alastair Dobson s škotskega otoka Aaran s člani KSG delil glede njihove dobre prakse produkcije lokalnih pridelkov, na podlagi katerih je otok postal znan, nova delovna mesta pa so dobili domačini. Anka Lipušček Miklavič iz Mlekarne Planika je predstavila izkušnjo pomena vrednosti lokalnih izdelkov skozi novo zgodbo sodelovanja Mlekarne Planika z Ano Roš in s trgovsko verigo Tuš. Svojo dobro prakso trajnostnega povezovanja in sodelovanja v lokalnem okolju je predstavil Luka Košir iz gostišča Grič, ki je dobitnik Michelinovega priznanja za trajnost. Vsem sodelujočim v predstavitev je bilo skupno to, da se moramo povezovati v lokalnem okolju in izkoristiti drugačnost ter posebnosti kraja, vse to pa vključiti v lokalne zgodbe, kar je dodana vrednost tudi za turizem. Pri razvoju izdelkov je pomembna inovativnost in uporaba lokalnih sestavin

z nizkim ogljičnim odtisom, ki jih je treba izpostaviti kot nekaj izjemnega. Povezujemo se in cenimo lokalno, tudi za socialno trajnost za izboljšanje življenja v lastnem okolju.

Tema tretjega posveta članov KSG, je bila **lokalna skupnost**. On-line anketa, ki smo jo udeleženci posveta izpolnili pred začetkom posveta, je pokazala, da turizem močno posega v vsakdanje življenje vseh občanov. V času covida-19 smo ozaveštili, kaj vse pomeni turizem za lokalno skupnost, kako smo v lokalni skupnosti odvisni drug od drugega in da lahko le skupaj ponudimo celoto storitev in proizvodov, ki zadovolji potrebe obiskovalcev. Po drugi strani turizem pomeni tudi več ustvarjenih prihodkov. Prebivalci imamo vse bolj angažiran odnos do turizma, naloga lokalnih struktur pa je, da prebivalcem omogoči, da so slišana njihova mnenja in predlogi. Splošne ugotovitve so, da postajata čedalje pomembnejša zdravje in varnost, izboljšuje se odnos do okolja, da ima turizem močne vire v nevladnih organizacijah – društvih, tudi turistični ponudniki kot deležniki, ki živijo v lokalnem okolju, hkrati tvorijo »skupnost«.

Pomembno je, da lokalno prebivalstvo aktiviramo na ključnih vsebinskih

fokusih, povežemo številne pobude civilne sfere in okrepimo sodelovanje z mladimi. Na posvetu je bil predstavljen primer Bohinja kot dobre prakse »razumevanja skupnosti prostora«. Z razvojnim modelom PAMETNO → ZELENO → POVEZANO → KAKOVOSTNO → SKUPNOST sledijo petim ciljem evropske kohezijske politike. Predstavljen je bil tudi primer Laškega s

sloganom **Laško je moje-tvoje-naše**, skupaj pišemo zgodbe, ki vsebujejo sporočilo aktivacije občanov od najmlajših do različnih interesnih skupin, v nadaljevanju pa še primer Bleda s sloganom **Bled je podoba raja in takšnega si želimo ohraniti**, kjer so uvedli sistem »varnostnikov«, za spremljanje stanja na terenu. Skozi ciklus izobraževanj so se usposobili za informatorje, hkrati pa spremljajo, kaj se

Naša zgodba – skupaj lahko ponudimo celoto proizvodov in storitev.

na terenu dogaja in čemu je potrebno posvetiti večjo pozornost. Občani Velenja imajo interaktivni portal, na katerega lahko pošiljajo svoja vprašanja in pobude.

Anketa je tudi pokazala, da premalo cenimo človeške vire in da bi morali imeti tako kot naravno in kulturno dediščino evidentirane tudi človeške vire z vsemi posebnimi znanji. Ugotovitev je bila tudi, da so mladi premalo vključeni in angažirani. Nujno je uskladiti vse dejavnosti in orodja – nadgraditi seznam deležnikov, okrepiti sodelovanje z mladimi, vzpostaviti upravljanje orodij s stalno

dvosmerno komunikacijo, ozaveščati in aktivirati prebivalce ob ključnih zelenih temah ter organizirati dneve odprtih vrat in skupne akcije.

Predstavljenim dobrim zgodbam na vseh treh posvetih se lahko mirno **pridružijo tudi naše solčavske zgodbe**. Večji turistični ponudniki že več let sodelujejo z registriranimi proizvajalci domačih izdelkov, še posebej s tistimi, ki imajo registrirane dopolnilne dejavnosti na kmetijah. Tudi sicer imamo domačini možnost oskrbe s kakovostnimi, vedno novimi in novimi izdelki.

Zasledujemo cilj kratkih oskrbnih verig, z naravno pridelanimi in predelanimi domačimi surovinami, uporabo naravnih embalažnih materialov, ob zmanjševanju plastike. Turistične kmetije svoje izdelke tržijo neposredno s turistično potrošnjo. Turizem je tista dejavnost, ki s svojimi učinki vpliva na vse prebivalce, tudi na tiste, ki se s turizmom ne ukvarjajo. Občina Solčava podpira številne organizacije, kjer lahko člani izražajo svoje interese, njihovim pobudam pa prisluhnemo tudi na drugih komunikacijskih kanalih ali ob osebnem obisku občinskih prostorov in Centra Rinka.

PRVA MOBILNA APLIKACIJA na območju destinacije Logarska dolina – Solčavsko

Krajinski park Logarska dolina, Andreja Martinčič

V okviru projekta Energije pristne narave – Logarska za vas je bila kot ena od najuporabnejših poti za dostop do turističnih in drugih informacij v letu

2020 vzpostavljena prva mobilna aplikacija na našem območju.

Poleg že vnesenih ponudnikov iz Logarske doline bomo aplikacijo razširili tako, da bo vsebovala vse ponudnike, znamenitosti

in vse potrebne informacije destinacije Logarska dolina – Solčavsko. Torej aplikacija ZA VSE!

Aplikacijo, ki je še v fazi dopolnjevanja, si lahko ogledate na vašem računalniku, če v brskalnik vpišete www.logarvalley.si, ali na svojem pametnem telefonu, če skenirate QR kodo (s čitalcem QR kod) če če v Googlov brskalnik preprosto vnesete zgornji naslov.

Vse ponudnike, ki tega še niste storili ali morebiti vabila niste prejeli, vabimo, da tudi

sami oblikujete vsebino, ki bi jo želeli objaviti, in nam za objavo poleg ustreznega besedila pošljete vsaj še 5 primernih slik.

V poštov prideta rubriki Nastanitve in Kulinarika (lahko oboje, kar je odvisno od vaše ponudbe). Nastanitve bodo razvrščene po območjih: Robanov kot, Solčava, Podolševa – Solčavska panoramska cesta, Matkov kot, Logarska dolina.

Veseli bomo tudi kakršnih koli predlogov pri vsebinah drugih rubrik.

Podatke za objavo pošljite na andreja.logarska@gmail.com. Če bi želeli izvedeti kaj več, lahko pokličete na številko 068 194 492 (Andreja Martinčič).

V prvi vrsti gre za promocijo vaše ponudbe in za promocijo destinacije NA ENEM MESTU. Tudi brez kakršnih koli dodatnih stroškov za ponudnike ali za uporabnika. Mobilno aplikacijo si bo mogoče brezplačno naložiti prek informacijskih materialov (zgibank, tabel, spletnih strani ...).

Etnološki pogledi na Solčavsko Tabor treh dolin, 22.–27. 9. 2020

Ana Svetel

Solčavsko je območje, ki ga zaznamujejo številne specifičnosti.

Lega v Zgornji Savinjski dolini, gorata, ponekod težko dostopna krajina Kamniško-Savinjskih Alp, naravno- in kulturnovarstveno zaščitena področja, obmejnost, solčavski govor, spoj agrarnih, gozdarskih in turističnih dejavnosti, pašništvo, gornišstvo, velike, starodavne

kmetije, redko posejane po strmih pobočjih in dolinah ... Ta konstelacija naravnih, kulturnih in družbenih stvarnosti je pritegnila našo pozornost. Glede na to, da smo Blaž Bajič, Veronika Zavrtnik in avtorica teh vrstic sodelavci Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo z ljubljanske Filozofske fakultete, smo hitro začeli razmišljati, kako bi lahko zanimanje za Solčavsko vključili v svoje delo. Ob prebiranju gradiva

in strokovne literature smo presenečeno ugotovili, da je Solčavsko etnološko in antropološko precej slabo raziskano. Maloštevilni raziskovalci, ki so v zadnjih desetletjih prihajali v to regijo, so bili usmerjeni predvsem na zamejene tematike (Marija Makarovič je preučevala oblačilno kulturo, Vito Hazler večinoma stavbno dediščino ipd.), širši pregled, ki bi si prizadeval za celovito razumevanje sodobnega, vsakdanjega življenja na

Solčavskem, pa je umanjkal. A globlji študij literature in seznanjanje z območjem sta kmalu pokazala, da se moramo raziskovanja Solčavskega lotiti postopoma in počasi, predvsem pa ga zastaviti celostno. Od tod do ideje za etnološki raziskovalni tabor je bil le korak. Pri snovanju in realizaciji tabora pa so nam velikodušno pomagali županja Katarina Prelesnik, Marko Slapnik, Urša Lenar in Mojca Ošep. Hitro smo spoznali, kaj pomeni solčavsko gostoljubje in sprva previdna zadržanost, ki se hitro pretopi v odprtost in zaupanje.

Vabilo na tabor, ki smo ga sredi poletja razposlali študentom, je naletelo na izjemen odziv. Čeprav je bil tabor prostovoljen in zato ni bil del nobene študijske obveznosti, se je vseh šestnajst prostih mest zapolnilo že v prvem dnevu. Kmalu je napočil september, bližal se je tretji teden, rezerviran za naše bivanje na Solčavskem. Vsak dan smo spremljali epidemiološko situacijo in upali, da nam bo – ob upoštevanju vseh ukrepov – tabor vendarle uspelo izpeljati.

V torek, 22. septembra, so se študentje namestili v Domu planincev v Logarski dolini, popoldne pa so sledili uvodni pozdravi, predavanje dr. Rajka Muršiča o raziskovalnih pristopih v etnologiji in kulturni

antropologiji ter predavanja Marka Slapnika, Urše Lenar in Mojce Ošep, ki so študentom predstavili lastne poglede in interpretacije Solčavskega. V naslednjih dneh so študentje in zainteresirani občani vsako dopoldne poslušali predavanja strokovnjakov. V sredo so dr. Vito Hazler, Božena Hostnik in Barbara Klanšek predstavili nekdanje in sedanje konzervatorske

pogleda na varovanje kulturne dediščine. Naslednji dan je dr. Miha Kozorog predaval o meji in obmejnosti, Andraž Magajna pa je podal nekatere praktične napotke pri zbiranju in kategoriziranju gradiva. V petek je dr. Jaka Repič spregovoril o divjini, okoljskih spremembah in specifikah alpskega pašništva, Marko Senčar Mrdaković pa je predstavil svojo raziskavo

Izsledke petdnevnega raziskovanja so udeleženci predstavili na zaključnem dogodku. Foto: Veronika Zavratnik

Pod maskami skrivamo zadovoljne, radovedne, pa tudi malce utrujene obraze. Fotografija: arhiv tabora

Stara sredica

Priloga Utripa za ohranjanje
solčavske nesnovne kulturne dediščine

Marta Orešnik

[Solčavski slovar]

zgvirati [zgvírat]: **1.** biti dovolj dobro (nájə bə žə zgvírala šta sôba za tiste tri nòč) **2.** zdržati do smrti (mène bə še zgvíru šták pòd, ta mládi pa vém, da ga bəjə kərlih vən vərgli)

zic [zíc]: sedež, stol (ták tərđ zíc mam na pecíkəlnə, da me órgni rət bulí) >zesel

zicleder [zícledər]: vztrajnost pri sedenju in učenju

zigl [zígəl]: žig, pečat, štampljka >štempelj

ziher [zihər]: **1.** prepričan, gotov (a s' ti zihər, da je štacúna žə zapərta) **2.** zagotovo (zihər je žə prěšu du bájte, k jə je kər štə gôrta pu pótə užgáv) >zagvišno, gvišno, sigurno

zihernga [zihərngə]: varovalka

zimšrit [zímšrít]: zibenšrit, vrsta ljudskega plesa

ziran [zíran]: **1.** - *izraža visoko stopnjo neugodne čustvene reakcije* nerazsoden (číst je bla zírana pa tək je dupərnášala, k je nédə nējənga pəsa póknú) **2.** - *izraža pretirano reakcijo veselja* zmešan (kər u lóft je skáku pa číst je biv zíran ud vesəla, k je pu nmə létə áti prěšu nazaj) >trepast **3.** noro zaljubljen (tək je bla zírana za nèmə, da se m je žə smíl'la) >trepast, ubrisan **4.** neumen, nor (a s' ti číst zíran, da dájəš utròkə šnòpc u čaj) >pritegnjen, prforan, pavhnjen **5.** umsko prizadet, zmeden (lih tók je zíran, da na móre sam za sēbe skərbet)

ziza [zíza]: dojka >zizika

zizati [zízat]: - *ljubkovalno* sesati >zzati, cuzati, dudati

zize [zíze]: prsi, dojke >zizike, zsci

zizek [zízek]: sesek >zsc

zizika [zízika]: dojka >ziza, zsc, zizek

zizike [zízike]: prsi, dojke (bába je tista, kə ma en zízik pa en zób >zize, zsci

zjagano [zjáganə]: hladno, neprijetno v dalj časa nezakurjenem prostoru

zjahati [zjáhat]: povzročiti, da kaj zdrsne na tla >zguncati, zgužvati, zdrajsati

zjale [zjále]: **1.** - *slabšalno* usta (nətər pu zjálah mam vse vnétə, da órgni tēškə jém) >popc, gobec, gobezdale, goflja **2.** radovednost (pô s pa hódli lèdi gor zjále predájat pa firbəc pəst, namíst' da b kdó kej pumágu)

zjamran [zjámrən]: kdor se sam sebi smili in se počuti prikrajšan

zjamrati [zjámrət]: potožiti drugim o svoji težki, navadno finančni, situaciji (tək je zjámrəla, k je blə tréba pláčat dròve, da b jə jəh skôr šénku žih)

zjati [zját, zjət]: **1.** - *slabšalno* gledati, buljiti (še pər mízi u tiste cájtənge zjáš, namíst' da b me puslúšu, pô bəš pa réku, da t' nísəm puvédla) **2.** imeti odprta usta (čə znák ležím, pa pu tíst'mə vém, da zjám, k mám zútra číst súhe úste) **3.** vpiti, kričati, kregati koga (stálnə je zjála pa régala na nēga, tək dōvgə, da jə je ušòv) **4.** - *ekspresivno* čuditi se (a mámə fájk čez nóč narédit tajga snežénga mōža, da bjə zútra vsi zjáli) >paf biti, ven biti

zjebati [zjèbat]: **1.** uničiti, pokvariti (prov fájn je zglédu, zdè sə ga pa číst zjèbali, k sə ga začéli pupráv'at) >zasrati, zašuštrati, zafurati, zajebati **2.** onespособiti, onemogočiti (prèveč je biv pòšten pa haívən, sə ga pa šéfi číst zjèbali, k ni nótu firme ukól pərnášat) >zribati

zjedi [zjedí, zjédi]: ostanki hrane (kər lèpə vsə sněj, kə nēhči nəbə máru tōjih zjedí) >ostanki

zjerhati [zjèrhat]: zmešati, zmesti (číst ga je zjèrhalə, kə je vídu vsə góšə na tléh)

zlakan [zlákan]: **1.** sestradan (u zjávki je žəvu pa nčəsər ni mèv za jést, je pa míši luvív pa péku, tək je bu zlákan) **2.** požrešen, lakomen (tək je zlákan, ənkòl mə ni zadòst' zēmlə)

Solčavski slovar

zlakati se [zlákat se]: postati lačen (lè pêjte jést, k ste se že gvišne zlákali ud zútra)

zlibran [zlíbran]: nepriseben, zmeden

zlibrati [zlíbrat]: vreči iz tira, zmesti (ká te je pa tæk zlíbralè, da si číst puzábu žvínè nafótrat) >ausglajzati

zlifrati [zlífrat]: **1.** spraviti, prenesti (te zaneč cóte smè zlífral' na udpád, te lépe smè pa révežəm raztálat') **2.** dostaviti (vsè štè pakête mərəm še dôns zlífrat du naručniku)

zliman [zlíman]: zlepljen (ká s' kej pu knígi ublèv, da sè vsí lístí zlímani ukòp)

zlimati [zlímat]: zlepiti

zlivavnek [zlivávnek]: pomivalno korito, zlivalnik (mèstnè vòdè pa rájš vènta nès', k se vsa tista maščòba nètər u zlivávnek prime) >zlivnek

zlivnek [zlivnek]: pomivalno korito, zlivalnik >zlivavnek

zlizan [zlízan]: pretirano naklonjen, priliznjen (tæk sta blí zlízani, da ena brez drúge še pərdənt' ni mōgla, pō sta se pa zared ne kúre skrégalí)

zljubiti se [zl'úbt' se]: **1.** začutiti željo po določeni hrani (fríšne žúpe se mi je zl'úblè, pa se m je na l'ub kúhat) >zluštati se **2.** dobiti voljo za kako dejanje (čè se t' bə zl'úblè, pa príd' jútər kej na ubísk)

zlobati se [zlóbat se]: ozdraveti, zlizati se (dōvgè se ni zlóbu, k se je číst premálè áhtu)

zlodi [zlódi]: zlodej, vrag (ká za n zlódi ga je pa pərnésu gor h nəm) >kocel, tajfel

zluštati se [zlúštat se]: začutiti željo, poželenje po čem (kíslih mürk se jə je zlúštalè) >zljubiti se

zmašiti [zmašít]: narediti kaj nestrokovno (štó s' pa že tæk zmašív, da ni nčémərmə pudóbnè) >zmučkati

zmašiti skupaj [zmašít ukòp]: na hitro narediti (sè s rés še kər dōbri kèksi, recèpta ti pa na mórəm dət, k səm jəh kər tæk zmašíla ukòp)

zmatran [zmátran]: utrujen >crknjen, fertik, hin, fuč, bek

zmatrati [zmátrat]: utruditi (prêveč ga nèč na zmátri, kə ga še dōma túd' délè čáka)

zmatrati se [zmátrat se]: utruditi se (tæk hítrə se zmátram zád'n'e cájte, gvišne bom zbuléla)

zmenkati [zménkat]: **1.** zmanjkati, poiti (krúha nəm je zménkalè, səm pa žgánce nardíla) **2.** izginiti (se je že mēgu nédè smúkat štè ukól, kə m je vən s pərtōšl̩na gnar zménku)

3. neopazno oditi (snóč səm pa mísl'u, da ma šlá ukòp damó, te je pa kər zménkalè, še prédən je blè kōnc múzike)

zmeri [zméri]: zmeraj (a še nís' pərrajt, zméri te mərmə čakat) >vsel

zmeštrati [změštrat]: zmešati, zaplesti, zavozlati (ud mōjga štíkin'a pa kər pərste stran, da mi nēbēš pávəlce zmeštrála)

zmetki [zmétki]: tekočina, ki ostane pri izdelavi surovega masla, pinjenec (zmétke səm ti pa kər u pín'i pstíla, čè jəh vèčiš pít)

zmotiti se [zmótít se]: zvrtni se v glavi, dobiti vrtočlavico (zmótlè se mi je, k səm prehítər ustála) >omatto se delati, zasukati se

zmrđan [zmərđan]: zgrbančen, gubast (táke zmərdánè kóžè je méla, k je tæk kadíla)

zmučkan [zmúčkan]: **1.** zmečkan (kək pa da s' tæk zmúčkanè srájcə dāv gor, b jə ja spég'l'u prej) >zmulen **2.** počasen, neodločen, medel (mlád je že, səmè je pa tæk zmúčkan, da nēbè dēleč pərlézu) >šlutast, zamulen

zmučkati [zməčkat]: **1.** - *slabšalno* povedati (tiste tri stávke bəš pa že zməčku ukòp) >zmutili **2.** s težavo kaj narediti (a bəš že zməčkála tistè izíne) **3.** improvizirati, narediti kaj nepripravljen (néki ma že zməčkála ukòp) >zmašiti

zmučkati [zmúčkat]: **1.** zmečkati, pomečkati, nagubati (tæk je bu jèzən, da je písmə kərlih zmúčku pa vərgu u kōš) **2.** streti, zdrobiti (u plehnátè škátlè ga dej, da se t' nēbè zmúčku) >zmutili

zmuditi se [zmúdit se]: **1.** zamuditi se, porabiti čas (sè se nēbēš tók zmudíla, čè gredóč še u štacúnè skóčiš pu ne cúkre, k se m jəh tæk lúšta) **2.** storiti kaj dobrega (ká se pa zmudím, čè səm prijazna, pa ká me kuštá, čè vsájga lèpə puzdrávim)

zmuhati se [zmúhat se]: skujati se, ravnati svoje glavo (zménli sma se, da ma šlí u netéčje, se je pa sréd póta zmúhala pa šla nazáj damó) >zbezgati

zmulen [zmúlen]: **1.** zmečkan (tæk si zmúlen, kə bi ubléčen lēžu) >zmučkan **2.** zdrobljen (číst na kōncə dām u ájmuht pa še štəkle med dlanmí zmúlen marjón, pō pa tæk lèpə zadiši) **3.** utrujen, zdelan

zmutiti [zmútit]: **1.** zmečkati, nejasno povedati (sej səm ga uprášu, čè se míslí léc žènt', pa je kər néki zmútu, tæk da še zdēj na vém) **2.** izgovoriti se, izvleči se, zmazati se (bom že

Solčavski slovar

néki zmútlá, da m žíh šla prej damó)

znak [znák]: **1.** vznak, s hrbtom proti tlom (znak je pádu, da je z glévi fêjst' udáru nêtle) **2.** vznak, na hrbtu (čë znak leží, pa smërčí)

znati [znət]: z nedoločnikom - *izraža domnevo, možnost* utegniti, moči (stríc bi pa znæv mèt kak želóc napréda) (punòč bi pa znələ kajga snêga nasút)

znucan [znúcan]: **1.** obrabljen, izrabljen **2.** - *slabšalno* iztrošen, zdelan (le kək móre štájga znúcanga déda l'ájbat, k je sáma še tək fêjst' pa pər mučéh)

znucati [znúcat]: **1.** obrabiti (tək je rájala, da s' je pudpláte znúcala) >doterati **2.** porabiti (kdór je glubín číst du krája znúcu, bi mægu drújga kúpt')

znucati se [znúcat se]: **1.** obrabiti se (pu tléh mæ pa kər plóšćice dël', k se nkòl na znúcaje) **2.** dotrajati (mašina se je pa žë tək znúcala pa rezštélala, da na mórəm več šívat na nó) >bek priti

zoc [zòc]: kavna usedlina, gošča

zogeniti [zugènt']: umakniti (stòle sëm ti zugénla, da bəš léži pu tléh pubrísala)

zogeniti se [zugènt' se]: **1.** izogniti se (čë se je le mōgla, se mæ je na dëleč zugénla, tək jə je biv črés) **2.** ne uporabiti (zared' zdrávja se je dōbrə zugènt' cúkra pa mæsti) **3.** izmakniti se (zméri se je znála zugènt' udgōvorə, čë sə jə še tək fərkl'áli) **4.** ogniti se čemu neprijetnemu (rəd se je zugènu tēškímə délə)

zogibati se [zugíbat se]: izogibati se (na dëleč sə se ga zugíbal', kəkər da je kúžən)

zoken [zòkən]: - *navadno v množini zokni* kratke nogavice >štonf, štumf

zonegati [zunégat]: - *izraža dejanje, ki se ne poimenuje, saj je iz okoliščin poznano* (ká pa čë b ga ti skúsu málə zunégat, kə ga na mórəm dòbt' vən)

zonegaviti se [zunegávt' se]: zaplesti se s kom (je kər védla, da se je z ni drúgi zunegávu)

zos [zós]: **1.** omaka (netéčju zós tək páše h réstanmə krumpírjə) **2.** težava, godlja, neprijeten položaj (víš, dè sma pa u zósə, k me nís' ubógu) **3.** gostljata zmes, brozga (ukól sëm hódla, tecájt sə se mi pa knédci číst rezkúhali, tək da je en zós u pískrə) >čmok, pac

zotler [zòtler]: tapetnik

zrajtale [zrajtále]: **1.** pamet, bistrost, umska sosobnost (a níma nēc zrajtál, da u tákme

mrázə uláč utrôke ukól napó náge) **2.**

kovinska priprava iz obročkov na palicah, ki jo lahko razstavi le tisti, ki je dovolj bister (cév kédən je nòsu subój tíste zrajtále pa grúntu, kək bi jəh správu narázən)

zrajtati se [zrájtat se]: spomniti se

zrajtati si [zrájtat si]: **1.** spoznati se na kaj (nəš ta mlád si pa číst na vse zrájta, še tíšlerskə zna délat, čë je tréba) **2.** predvidevati, misliti si, z logičnim sklepanjem in intuicijo predvideti kaj (səm si kər zrájtala, da ga nuhcój nəbə damó, kə véžda je mægu dèčlə pèl'at na veselícə) **3.** razumeti s sklepanjem (kókər nísəm zastópu, sëm si pa zrájtu, ká píše u navudíleh) **4.** spomniti se, domisliti se, vedeti, kaj je v dani situaciji primerno in običajno (h sréči s' je èdən zrájtu, da b jə mægli čestítkə pôslat pa kak lép púšəlc zríhtat)

zrajtljiv [zrajtlív]: iznajdljiv, kdor se spomni, kaj je primerno in običajno v dani situaciji >umišljen, urajtljiv

zrel [zrèv]: **1.** tečen (sej ni čúdnə, da se ga čas' napíje, k ma tək zrélə bábə) >pust, vtisnjen **2.** poreden, nagajiv, nabrit, neubogljiv (táke zrèle utrôke je tēškə krutít, kə səmə grúntajə, ká bi ga ušpíčli) >žleht, žlehten

zrelak [zrel'ák]: - *slabšalno* tečnež, tečnoba, sitnoba (čë gré pa tíst' zrel'ák zròvnə na izlèt, pa mène kər čərti) >zrele, zreloba

zrele [zrèle]: - *posmehljivo* sitnoba, tečnoba, tečnež (tístə zrèle me pa žə nəbə urèhtvu, k je ták kə pudrēpna múha) >zrelak, zreloba

zreloba [zrelòba]: **1.** lastnost tečnega človeka (sáma zrelòba ga gor drži) >pšoba **2.** -*slabšalno* sitnoba, tečnoba, tečnež (zrelòba zrèla, púst' me pərgmeh pa se na utíki u stvarí, kə te nēc na brígajə) >zrele, zrelak

zrihtan [zríhtan]: lepo oblečen, urejen (a grés na òhcet, da si tək zríhtana) >spucan, opicanjen, doteran

zrihtati [zríhtat]: **1.** pospraviti, počistiti (za bōžič pa žə mərmə málə zríhtat nətər pu bájti) >spucati **2.** lepo urediti (tək si zríhtala utrôke za pruslávə, da bi jəh kər glédu) >opicaniti, doterati **3.** priskrbeti (mæ mægli táke uráte zríhtat, k se bjə səmə zapírale) >urihtati, uštimati **4.** priskrbeti, dogovoriti se za kaj (nə prikólicə gnōja mi zríhti pər kəkmə pávrə) >prištelati, opraviiti, okomandirati

zrihtati se [zríhtat se]: **1.** urediti se, polepšati se

Solčavski slovar

(za kôga si se pa tæk zríhtala pa našmínkala pa sfrízírala) >opicaniti se, doterati se, uštímati se, uríhtrati se **2.** lepo se obleči (číst prelèpə si se zríhtala za na izlèt) >spucati se, poštrekati se

zríhtati si [zríhtat si]: izgovoriti si, priskrbeti (ti si kər dupúst zríhti, kə səm náma žə rezervírala tuplíce pa prevóz zríhtala) >skomandirati si

zrojiti [zrójt]: vzrojiti, vzkípeti (ká si pa tæk sərburít, da za vsákə réč zrojíš) >popeniti

zrolati [zrólat]: zviti v svaljek

zrolati se [zrólat se]: zmešati se, postati zmeden, nerazsoden (a se t' je číst zrólalə, da si dvójne glíhne ránčke kúpu) >zaftrajčkati se, zasukati se

zrovno [zróvnə]: **1.** zraven (a gréš zróvnə mène pu mlékə) **2.** - *izraža položaj* ob, pri (kər təm zróvnə drôv je šájtrga) **3.** - *izraža dodajanje* poleg (čə kúpiš róžə, dubíš zróvnə še tégəlc) **4.** - *slabšalno* biti zraven, biti udeležén (pər usákmə srájne je zróvnə)

zrukan [zrúkan]: **1.** razmajan (málə bə tréba šráufe zatégənt', k je staláža žə číst zrúkana) **2.** nejasen, razmazan (škóda, da je slíka tæk zrúkana, kə nís' aparáta pərmír dəržu)

zrukati [zrúkat]: stresti

zrušiti [zrúšt]: **1.** premakniti z mesta, kreniti (tæk səm se zasedéla, da m kúma zrúšla) **2.** štartati, potegniti (zaká pa ti tæk gás navíjaš, prédən zrúšíš) **3.** pognati, predreti prepreko (čə si zapərt, pa súhe čéšpe jej, ti bə pa zrúšlə)

zsc [zəsc]: **1.** dojka >ziza, zizek, zizika **2.** sesek >vinč **3.** duda, cucelj

zsci [zəscij]: **1.** prsi, dojke >zize, zizike **2.** seski >vinčki

zstaviti [zəstávt']: sestaviti (rezdəru səm ga, da səm ga spúcu, dè ga pa na znám nazáj zəstávt')

zstavlen [zəstávlen]: sestavljen

zun [zún]: ven (vənta zún ga dej čez nóč, da se uhladí) >venta

zuna [zúna]: zunaj

zutra [zútra]: zjutraj

zuzati [zúzat]: - *otroško* sesati

zvara [zvára]: preprosta juha

zvavhan [zvávhan]: zbit, pretirano spolsten (štríkane štónfe je u stròj vərgla, s pa tæk zvávhani, da s číst tərdi pa míhni)

zvavhati [zvávhat]: spolstiti volneno tkanino ali pletivo

zvelčan [zvèlčan]: **1.** dogočasen, naveličan (rádijo səm pa kər ugásənla, k je bla na táka zvèlčana múzika, da je níblə za puslúšat) >dovgocajten **2.** zdolgočasen, nelep (ták zvèlčan síht je méla, dərgəč je bla pa prijázna pa flétna za zgòvor) **3.** nadležen (kək ste zvèlčani s ští jésti, kər dúrh bi mægli jèst)

zvelčano [zvèlčanə]: naveličano, dolgočasno (tæk ga je zvèlčanə puslúšat, kə tæk pučásə guvarí pa neč nòvga na puvé)

zverziran [zverzíran]: spreten, naučen, natreniran (tæk je zverzíran, da b' ləhkə naušlèt auslézu) >sprifan

zvesto [zvèstə]: skrbno, natančno (le zvèstə ubráčita, da bə dóns súhe)

zveznek [zvéznek]: jermen, s katerim se zvežejo noge ovci med strižo

zvolen [zvólen]: prav posebno siten, nadležen (na bód' tæk zvólen pa na sprašuj kər naprej ístə réč)

zvuhlati [zvəhl'at]: za kazen stresti komu uhelj (čə še ènkрат tó rēčəš, te m tæk zvəhl'ála, da bəš pómlu)

zzati [zəzat]: sesati >zizati, cuzati

Ž

žagmušter [žágmuštər]: delavec v žagi

žagreb [žágreb]: zakristija

žaguna [žáguna]: žagovina

žakelj [žákəlj]: vreča

žaklc [žəkəlc]: manjša vreča

žamast [žámast]: žameten, žametast (čás' smə za u planíne méli žámaste púmparce)

žavba [žávba]: krema, mazilo >maža

žavbij [žávbi]: žajbelj (kə sə utròc' káslali, jem je máma skúhala žávbiya u mlékə)

žbica [žbica]: žebliček za podkovanje čevljev

ždol [ždòl]: tu doli - *odgovor na kje* >štu dol

ždolle [ždòlle]: tu doli - *odgovor na kje* >ždol, štu dol

ždov [ždòv]: tu dol - *odgovor na kam* >štu dov

ždovta [ždòvta]: tja dol >štu dovta

žebrati [žèbrat]: moliti (a sta nuhcój žə kej žebrála)

žegen [žégən]: **1.** blagoslov (jès bom u kórp naštímala, ti bəš pa h žégne nésu) **2.** blagoslovljena hrana (za vélkə nóč se za bróštik jé žégən)

žegnan [žégnan]: blagoslovljen

žegnati [žégnat]: blagosloviti

o podnebnih spremembah v dolini Pitztal v Avstriji. Sobotno dopoldne je minilo v znamenju vprašanj o ruralno-urbanih odnosih in odročnosti, ki jih je v svojem predavanju postavila dr. Alenka Bartulović, Katarina Žakelj pa je predstavila delovanje CIPRE, nevladne organizacije za varovanje Alp.

Vsako predavanje je služilo tudi kot izhodišče za popoldanski del, ko so se študentje samostojno odpravili »na teren«, kot temu rečemo v etnologiji. Ker je etnologija veda o ljudeh in njihovih raznolikih življenjskih praksah, verovanjih in pomenih nekoč in danes, so vir védenja in spoznanja seveda ljudje, lokalni prebivalci. Ti so, vede ali nevede, nosilci poglobljenega znanja o svojem okolju ter o tradicionalnih in sodobnih načinih življenja. Bogastva tovrstne vednosti ni mogoče ujeti v kratkih vprašalnikih ali anketah, temveč se razodene predvsem v živem pogovoru. Temu načelu sledimo pri etnografskem raziskovalnem delu in zato so tudi naši študentje na taboru opravili številne polstrukturirane intervjuje. Na ta način so skušali v živem stiku razumeti izbrane vidike življenja na Solčavskem.

Študentje in študentke, ki so raziskovali v manjših skupinah, so zbrano gradivo vsak večer predstavili, mentorji so jim v sproščenem vzdušju svetovali,

kako analizirati in razumeti zbrane ugotovitve, hkrati pa so se odprla tudi številna praktična, metodološka in etična vprašanja. V nedeljo so študentje v Zadržnem domu predstavili preliminarne izsledke minulih dni, se

Marko Slapnik nas je popeljal po veččutni, doživljajski poti po Logarski dolini. Foto: Veronika Zavrtnik

še zadnjič zazrli v strme solčavske vrhove in se odpeljali proti Ljubljani. Simona Zupanc, magistrska študentka etnologije in kulturne antropologije, je svoje vtise strnila z besedami: »Solčavsko te preprosto začara. Skrivnosten kraj, poln nenavadnih zgodb in zanimivih ljudi, ki te sprejmejo odprtih rok in potešijo tako tvojo lakoto kot radovednost. Zares občudovanja vredni so tamkajšnji kmetje, ki ohranjajo kmetovanje kot pomemben del svoje gospodarske dejavnosti, kljub velikosti kmetij in zahtevnemu

terenu. Presenetil me je tudi njihov izreden občutek in razumevanje za ohranjanje kulturne dediščine.«

Čeprav smo se trudili, da smo povabili različne in priznane predavatelje, obogatili program (na primer

z doživljajskim sprehodom, ki ga je vodil Marko Slapnik) in skušali študente čim bolj pripraviti in motivirati za zavzeto in resno delo, pa je za uspešen etnološki tabor ključna tista »sestavina«, ki je ni mogoče zagotoviti vnaprej. To je pripravljenost domačinov, da sprejmejo radovedne študente, ki, opremljeni z diktafoni in beležkami, potrkaajo na njihova vrata. In tukaj so se Solčavanke in Solčavani – tako tisti iz vasi kot tisti iz Podolševe, iz Logarske doline ter iz Robanovega in Matkovega kota – izkazali kot

izjemno odprti sogovorniki in gostoljubni ljudje. Študentje in študentke so se namreč vsak večer v Dom planincev vračali s številnimi zbranimi pogovori in navdušeno povzemali vtise. V primerjavi s številnimi dosedanjimi terenskimi vajami so tokrat vsi udeleženci in udeleženke tabora izpostavljali skoraj izključno pozitivne izkušnje pri navezovanju stikov. K temu sta zagotovo pripomogli tudi Nina Ošep in Elizabeta Vršnik, ki sta se znašli v dvojni vlogi – obe sta namreč hkrati Solčavanki in študentki etnologije. Ostalim študentom sta večkrat priskočili na pomoč s stiki in predlogi za nove sogovornike.

Hladni, jesenski meseci, ki jih organizatorji in udeleženci tabora žal preživljamo daleč od žuborenja Savinje, so namenjeni nadaljevanju našega dela. Študentje namreč zbrano gradivo pridno urejajo: kategorizirajo zapise in fotografije ter zapisujejo posnete intervjuje. V naslednji fazi bomo na Filozofski fakulteti izdali publikacijo Razgledi treh dolin, kjer bomo predstavili izsledke etnološkega tabora. Publikacijo bomo uredili na strokoven in pregleden način, ki bo dostopen raznovrstnemu bralstvu – predvsem si želimo, da jo v roke vzamejo Solčavani in Solčavanke. Sodelavci in sodelavke ter študenti in študentke Oddelka za

etnologijo in kulturno antropologijo namreč sledimo načelu, da naše raziskovalno in študijsko delo ni zaprto za zidove fakultete in knjižnic, temveč ostaja vpeto v lokalni prostor. Značilnost plodnega etnološkega raziskovanja je ne nazadnje tudi, da odpira zmeraj nova vprašanja. Tudi nam se ob zaključku tabora, predvsem pa ob analizi zbranega gradiva, porajajo številna dodatna vprašanja in iskrijo ideje za prihodnja raziskovanja.

Kompleksna prepletenost naravnih, okoljskih, družbenih in kulturnih dejavnikov, ki sooblikujejo vsakdanje življenjske prakse na Solčavskem, se tudi po taboru kaže kot etnološko vznemirljiva. Zato se organizatorji veselimo dneva, ko se bomo po ozki, ovinkasti cesti peljali mimo Igle in

Na terenu se radi tudi posladkamo.
Foto: Taja Ivanc

strmih gozdnih pobočij ter ponovno ugledali ikonični Petrolov znak, sloko cerkev Marije Snežne in leseno pročelje Centra Rinka. Upamo, da je bil prvi tabor začetek večletne zgodbe dialoga med etnološko stroko in prebivalci tega slikovitega, edinstvenega koščka severne Slovenije.

Vizualna antropologinja dr. Sarah Lunaček snema pogovor s Klemnom Matkom. Foto: Ana Svetel

Razstava Tipologija, bivanje, krajina

Anja Jezernik Knaus

V petek, 9. oktobra 2020, so študenti Fakultete za arhitekturo Univerze v Ljubljani v Solčavi odprli razstavo študentskih projektov z naslovom **Tipologija, bivanje, krajina**.

Na razstavi je bilo predstavljenih 10 skupnih analiz in 35 študijskih projektov, ki obravnavajo območje Solčavskega od središča kraja do visokogorja. Projekti so kot celoletne naloge nastajali v okviru seminarja pod mentorstvom doc. Roka Žnidaršiča in asist. Katarine Čakš.

Študenti so se v študijskem letu 2019/2020 ukvarjali z iskanjem jedra odnosa med človekom in krajino, ki je v preteklosti zaznamoval prostor Solčavskega. Svoje naloge so začeli v skupinah, pri čemer je vsaka od njih obravnavala določen vidik bivanja in dela v alpskem prostoru.

Analize se dotikajo tem, kot so mobilnost, turizem, varovanje narave in podnebne spremembe, kmetijstvo, gozdarstvo, gospodarstvo,

viri energije, prebivanje in zaposlitev ter prostorsko načrtovanje in sodobna arhitektura.

Pri izdelavi analiz so študenti s pomočjo domačinov pridobili izkušnje s prostorom in življenjem na Solčavskem. Poleg skupne ekskurzije na Solčavsko so tako po skupinah večkrat prihajali v Solčavo in pridobivali neposredne informacije. Njihovi končni izdelki analiz so fotografije, video in zvočni posnetki ter intervjuji, ki so jim služili kot podlaga za nadaljnje delo.

Večji del leta pa je bil namenjen razvijanju posameznih projektov. Projekti se ukvarjajo s konkretnimi lokacijami, potenciali in problemi na območju občine Solčava.

Študenti so si sami izbrali teme in lokacije projektov, ki obravnavajo vprašanja prometa, gospodarske infrastrukture, bivanja mladih družin, skrbi za starejše občane in usmeritev turizma v sonaravne koncepte aktivnega, večdnvnega turizma.

Tako so nastali projekti avtobusne in železniške postaje, žage in predelovalnih obratov za les, planšarije, mlekarne, centrov namenjenim športu, raziskovanju in rehabilitaciji, planinske koče, bivakov, šole, vrtca, doma za starejše občane, zdravstvenega doma, prenove kmetij in novih oblik bivanja. Vsi projekti se vežejo na teme, ki veljajo za celotno skupnost in bi vplivale tako na razvoj kraja kot na

Razstava »Tipologija, bivanje, krajina«. Mladi imajo zanimive predloge za urejanje prostora v katerem živimo.

povezovanje prebivalcev na gospodarski in socialni ravni, povezuje pa jih vprašanje sodobnega bivanja v alpski pokrajini, njegovih implikacij in pomenu javnega prostora v še tako majhnih skupnostih.

Študentje so iskanje vezi med tradicijo prostora in sodobnimi programi, materiali in tehnologijami govorili so skozi preizkušanje tipološko raznovrstnih pristopov k intervencijam v obstoječe (nadgradnje delujočih kmetij, prenova obstoječih kmetij, prenova obstoječih vaških struktur) in vzpostavljanju novih prostorov v vasi, v okviru samotnih kmetij, v dolini in v visokogorju.

Razstava je bila na ogled na prireditvenem prostoru v Solčavi. Vsi tisti, ki ste razstavo

Razstava fakultete za arhitekturo v Solčavi

zamudili, a vas vsebina zanima, pa si vse analize in projekte lahko ogledate na spletni strani Prostor v oblaku pod zavihkom Žnidaršič.

Upam, da je razstava koga pripravila do razmišljanja

o prostoru in o primerni gradnji za določena okolja ter spodbudila zavest, da je s pravilnim pristopom mogoče ustvariti grajeno okolje, ki sledi naravi in tradiciji, v istem dihu pa meri daleč v prihodnost.

Delo članov PGD Solčava in požarna preventiva

Natalija Ramšak, tajnica PGD Solčava

Marsikakšne aktivnosti se zaradi vsem znane situacije žal ni dalo izpeljati, kar pa ne pomeni, da člani PGD Solčava tu pa tam nismo zavihali

rokavov in vestno opravljali svojih nalog – saj kdor hoče, si vedno najde delo in na koncu tudi zmore.

Zadnjih šest mesecev dela v PGD Solčava

V začetku leta smo zbirali člane za izobraževanja, ki se jih zaradi organizacije in ukrepov žal ni dalo izvesti. Tako sta v drugi polovici leta tečaj opravila samo dva gasilca – obnovitveni tečaj IDA v Pekrah. Trije člani smo opravili zdravniški pregled. Mnogim članom je v jesenskem času veljavnost

pregleda poteka, tako da bo opravilo zdravniških pregledov v teh dneh naša prioriteta.

Intervencijo smo v poletnem času beležili samo eno (nesreča motorista, varovanje kraja pristanka helikopterja). V tega pol leta pa smo večkrat priskočili na pomoč občanom, kadar so jo potrebovali (čiščenje odtokov ...).

Konec oktobra smo člani pod organizacijo Civilne zaščite Solčava priskočili na pomoč v solčavski trgovini. Udeležili smo se tudi krvodajalske akcije na OŠ Luče.

V petek, 13. novembra, se je po skoraj dveh mesecih iz podjetja Rosenbauer (Gornja Radgona) po velikem pričakovanju vrnil naš tovarnjak Mercedes Unimog. Z modernejšo, kakovostnejšo nadgradnjo in svežim videzom bo, upamo, služil svojemu namenu. Predelava je bila projekt, ki je za društvo predstavljal velik finančni zalogaj. Društvo je za ta namen vzelo večje posojilo, finančno so ga podprli tudi občina Solčava in donatorji, ki ste se s pomočjo odzvali na našo pisno prošnjo. Vsem, ki ste nam pomagali, se iskreno zahvaljujemo, vsekakor pa se vam ob prvi priložnosti tudi osebno zahvalimo. Vsakdo, ki bi želel tako ali drugače pomagati in investirati v društvo, seveda še vedno lahko. Konec leta bomo člani pobirali prispevke in članarino, kjer se topla

Kdor za požarno varnost poskrbi, je v prostem času brez skrbi.

priporočamo za morebitne donacije.

Novosti na tovarnjaku Mercedes Unimog:

- Menjava črpalke: z visokega tlaka s pretokom 400 L/min na srednji tlak 1000 L/min
- Večja kapaciteta rezervoarja: s 1400 L na 2000 L.
- Posodobljena nadgradnja: prej črpanje vode samo iz hidranta, zdaj možnost

črpanja iz vseh vodnih virov.

- Dodana modernejša oprema (nočna LED osvetlitev, dodana penilo in ročnik za peno itd.).
- Nove označbe za boljšo vizualno signalizacijo, primerne tipizaciji.

Požarna preventiva v času kurilne sezone in dekoracije

Mesec požarne varnosti oktober je letos bil pod geslom Kdor za požarno

Solčavski gasilci dobro sodelujemo s člani sosednjih prostovoljnih gasilskih društev.

varnost poskrbi, je v prostem času brez skrbi. Kot že sam naslov pove, je osveščanje temeljilo na preprečevanju nastanka požara.

Doma, v službi, kjer koli ... vsak dan in povsod lahko poskrbimo za preventivo pred požarom. S tem ne ščitite samo sebe in svojih najdražjih, ampak tudi gasilcem prihranite kup nepotrebne dela, saj za dimniške požare velikokrat rečemo, da niso nesreča, ampak malomarnost ljudi.

Požarna preventiva je posebej pomembna v času kurilne sezone. Ravno ta čas v Sloveniji beležimo največ intervencij – zaradi dimniških požarov.

Tudi v Solčavi vsako leto pride do manjših dimniških požarov, ki se lahko končajo tudi tragično.

Dimniški požar nastane zaradi nepopolnega izgorovanja trdega goriva v kurilni napravi. Zaradi dimnih plinov nastanejo saje in nezgoreli ogljikovodiki, ki se kot gorljive obloge začnejo nabirati na notranjih stenah dimnika, pri višji temperaturi dimnih plinov pa obloge začnejo goreti.

Dimniški požar lahko sprva opazimo kot intenzivno izhajanje temnega oziroma temno rumenega dima iz dimnika, kasneje pa je opazen kot iskrenje. Okoli dimnika lahko nastane tudi plamen. Gorenje najprej opazimo zunaj objekta. V objektu se

lahko zasliši tudi »bobnenje«.

Kako preprečiti dimniški požar

- Kurilno napravo in dimnik mora vgraditi za to pooblaščen oseb ali podjetje skladno z navodili in predpisi.
- Preprečiti je treba nalaganje gorljivih oblog v dimniku. Enkrat letno dimnik očisti dimnikar. Vsaj trikrat v kurilni sezoni dimnik preverimo in po potrebi očistimo sami.
- Zagotoviti je treba takšno izgorovanje, da saje in smola sploh ne nastajajo in se zato ne morejo nabirati v dimniškem priključku in dimniku, kar zagotovimo s pravilno vgradnjo kurilne naprave z majhnimi emisijami in visokim izkoristkom.
- V kurilni napravi kurite samo gorivo, ki ga predvidi izvajalec.

Ko nastane dimniški požar

- Pokličite na številko 112 in sporočite nujne podatke.
- Zaprite dovod zraka v kurilno napravo in v dimnik (tudi vse morebitne odprtine na dimniku, kot so npr. priključki na dimnik ali dimniška vratca in vse, kar omogoča dovajanje zraka).
- Obvestiti je treba še vse ostale stanovalce objekta.
- Če je mogoče, naj bo

Skupaj s civilno zaščito smo sodelovali pri ukrepih za zajezitev bolezni Covid.

dimnik dostopen po vsej dolžini. Od njega je treba odmakniti vse gorljive materiale. Začetni požar okoli dimnika se pojavi najprej na kritičnih točkah (priključek na dimnik, iztočna in čistilna dimniška vratca, na prehodu skozi strop in streho, na morebitnih gorljivih oblogah in pohištvo ob dimniku ipd.).

- Temperatura gorenja saj in smol v dimniku lahko tudi presega 1000 stopinj Celzija.
- Dimnika ne gasite z vodo (oparjanje).
- Ne odpirajte dimniških vratc (izbruh požara v osebo).
- Ne vstopajte v zadimljene prostore (možnost zadušitve).
- Gašenje dimniškega

Naš Mercedes Unimog je tehnično izpopolnjen za najzahtevnejše akcije.

požara je zahtevno. Če niste prepričani vase, gašenje prepustite gasilcem!

- Po pogasitvi je treba dimnik nadzorovati še nekaj ur – vsi deli dimnika se morajo ohladiti pod 85 stopinj Celzija (pregledajo gasilci s termovizijsko kamero).

- Pred ponovno uporabo je treba dimnik temeljito pregledati!

Bližajo pa se tudi božično-novoletni prazniki

Svečke, bakle in lučke so lepe, vendar pa lahko praznična dekoracija za vas in vaš dom predstavlja tudi nevarnost. Sveče nikoli ne postavljajte na gorljive podstavke (še posebej

previdni bodite pri adventnih venčkah ali smrekicah) in ne v bližino prepaha in gorljivih snovi.

Bakle naj vedno nadzoruje odrasla oseba (pazite na otroke, živali). V objektu in zunaj njega ognja nikoli ne puščajte brez nadzora!

Odsvetujemo uporabo pirotehnike – ne samo zaradi možnosti požara: ob napačni uporabi ali tehnični napaki je pirotehnika veliko tveganje za telesne poškodbe, nasploh pa moteča za živali in onesnažuje okolje.

Upamo, da smo vam s kratkimi napotki osvežili znanje ali pa vas seznanili o varnem ravnanju pred požarom.

Želimo vam zdravo novo leto, predvsem pa, da tudi v teh »špasnih« časih NIKOLI ne pozabite na smeh in dobro voljo.

NA poMOČ!

Pogostitev na solčavskem občinskem dnevu

Aktiv kmečkih žena Solčava

Tudi letos smo avgusta imeli v Solčavi občinski praznik. Tema celotnega

praznika je bila samooskrbnost kmetij.

Občina Solčava je izrazila željo, če lahko pogostitev

pripravimo v okviru aktiva kmečkih žena Solčava. Skladno s temo praznika se je pričakovala domača pogostitev, in sicer jedi, ki jih pripravljamo v našem kraju. V skladu z navodili NIJZ-ja

se pijača in jedača ni delila v kozarcih in na pladnjih, kot je bila navada v preteklosti. Vsakega obiskovalca je ustekleničena solčavska voda čakala na sedežu, zraven pa je bil priložen tudi sadjevec. Jedi smo postregle na leseni brezovi deski, vsak je po programu dobil pogostitev na sedež, ki mu je bil dodeljen.

Pogostitev je zajemala tri jedi, katere so bile servirane v ladjicah na že prej omenjenih lesenih brezovih deskah. Na podstavku je bil sendvič iz domačega kruha, masla, savinjskega želodca in kozjega sira. Kot druga jed je bil masovnik s kosom ajdovega kruha z orehi. Zadnja jed pa je bila sestavljena iz hruškovega žlinkrofa in orehovega sladoleda iz ekološkega kozjega mleka. Pogostitev smo po sedežih raznosile članice aktiva.

Posebna zahvala gre Občini Solčava za zaupanje v našo kreativnost in izpeljavo pogostitve. Prav tako bi se rade zahvalile za izposojeno novo kuhinjo na prireditvenem prostoru. Bilo nam je v veliko veselje, da smo lahko jedi pripravljale v njej kot prve. Prihranilo nam je veliko nepotrebnih skrbi, saj se nam ni bilo treba obremenjevati s prevozom in toploto jedi.

Hvala tudi vsem članicam za trud pri pripravi odličnih jedi in za strežbo na prazniku.

Članice aktiva kmečkih žena Solčava so na inovativen način z domačimi dobrotami pogostile udeležence slovesnega dogodka.

Izbrane domače jedi

Prodajni avtomat za izdelke domače kulinarike v Solčavi

Aktiv kmečkih žena Solčava, Fanika Kočnar

V začetku julija je Občina Solčava aktivu žena ponudila v upravljanje avtomat z živili pred združnim domom.

Članice aktiva Solčava smo se kar v velikem številu odzvale in ga konec meseca julija tudi prvič poskusno napolnile. Ker je bilo letos v Solčavi precej obiskovalcev, smo bile s prodajo zadovoljne.

Naj vam malo predstavim, kdo prodaja in kaj se dobi. V avtomatu je 10 poličk, ki smo si jih razdelile. Prva polička je od ekološke turistične kmetije Perk; ponujajo sezonsko, pozimi domače čaje, poleti pa suhe klobase. Druga polička je zasedena z odličnimi zorjenimi siri kmetije Juvanja. Na tretji polički so dobrote Robnikove kmetije, domač borovničevец in suhomesnate dobrote. Četrto poličko polnijo Plodrovi medeni srčki, peto pa mlečni izdelki kmetije Ploder. Ponujajo mlade sirčke, skuto, maslo ... Šesto in sedmo polni kmetija Kočnar. Na šesti so vedno domači piškoti (masleni, orehovi in pirini polnozrnatni), na sedmi pa se vrti domača čokolada in janeževi upognjenci. Osmo in deveto poličko

oskrbuje ekološka kmetija Bevšek: pozimi nas razvaja z raznovrstnimi marmeladami takih okusov, ki se v trgovinah prav gotovo ne dobijo, poleti pa z Bevskim čajem. Zadnjo, deseto poličko pa za vas pripravlja ekološka kmetija Ramšak. Razvajajo vas s poltrdimi kravjimi siri in kuhanim maslom.

Ponudba se seveda vsake toliko časa spreminja. Zato bi vas želele v prihajajočih prazničnih dneh spodbuditi, da tudi vi podpirate lokalno pridelane izdelke in se obdarujete z resnično kakovostnimi izdelki. Članice

aktiva kmečkih žena Solčava smo prilagodljive za večja naročila, darilno embalažo, spremembo ponudbe ... Lahko se obrnete tudi naravnost na nas.

Obenem pa se vam zahvaljujemo za izkazano podporo z nakupi, saj ste vi, domačini, prvi, ki nam stojite ob strani in narekujete kakovost naših izdelkov. Hvala vam.

Zahvala pa seveda tudi občini Solčava, da nam je v teh težkih časih omogočila prodajo lokalnih izdelkov.

Na prodajnem avtomatu lahko kupimo domače izdelke, ki jih pripravljajo nosilke in nosilci dopolnilnih dejavnosti na kmetijah.

Člani Čebelarske družine Antona Herleta Solčava v letu 2020

Upravni odbor ČD Solčava, Helena Krivec

Člani Čebelarske družine Antona Herleta Solčava, ki šteje 29 članov, smo začeli leto z volilnim občnim zborom v januarju 2020.

Stari odbor smo potrdili za nadaljnja 4 leta.

Predsednik g. Ivan Golob je predstavil ambiciozen načrt dela čebelarskega društva. Osnovna dejavnost vseh čebelarjev je skrb za dobro kondicijo in zdravje čebel, zato je nujno pridobivanje znanja na predavanjih in praktični prikaz na to temo. Marca smo imeli obisk terenskega svetovalca. Spremljali smo novosti na spletnem sejmu Agra in na drugih sejmih. Trudimo se tudi, da bi izboljšali kakovost čebeljih proizvodov in da bi bili aktivni pri njihovi promociji.

Sodelovali smo s preostalimi društvi v občini in z društvi na medobčinski ravni. Skrb za podmladek in skrb za starejše člane je naša stalnica, aktivni pa smo bili tudi pri prenosu znanja na mlajše čebelarje.

Za naše zaslužne člane smo predlagali odlikovanja. Žal

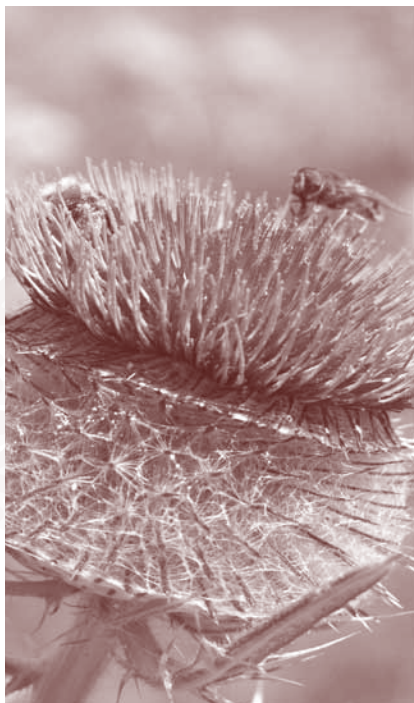
so razmere v tem letu krojile izvajanje načrtovanega dela po svoje in od posameznikov zahtevale, da so sami preko elektronskih in drugih pisnih medijev črpali znanje za čim bolj uspešno delo.

Opremili smo se s čebelarskimi tehtnicami, preko katerih smo se za spremljanje informacij v panju vključili v elektronski sistem Bee Conn. Nakup tehtnic je skoraj v celoti financirala Čebelarska družina Solčava. Nameščene so pri osmih zainteresiranih članih naše čebelarske družine. Sistem deluje dobro in v zadovoljstvo koristnikov.

Čebele na srečo ne poznajo človeških bolezni in opravljajo svoje naloge odvisno od razmer v naravi. Čebelar, ki je spomladi pravočasno poskrbel zanje, je imel letos kar ugodno medeno bero. V začetku poletja je poleg cvetnih paš medil javor in poskrbel za soliden donos medu. Čebelje paše na smreki oz. jelki, ki so za nas najbolj donosne, pa ni bilo. – Solčavski čebelarji imamo skupno 160 čebeljih družin.

Vsem čebelarjem želimo uspešno pripravo čebel na zimo in bogato medeno leto 2021.

Naj medi!

Opraševalci pri skupnem poslanstvu

Poročilo o delu Planinskega društva in Zgornjesavinjskega alpinističnega kluba Rinka v drugi polovici leta 2020

Anja Jezernik Knaus

Čeprav klasični skupinski pohodi niso bili možni, je Planinsko društvo Solčava aktivno delovalo na področju vzdrževanja in obnavljanja planinske infrastrukture.

Skupaj z gozdarji in električarji smo ponovno opravili vzdrževalna dela na trasi električne napeljave do koče na Klemenči jami. Na trasi se je postavil nov drog, na katerega je obešen električni kabel. Vsa dela na trasi večajo varnost in učinkovitost dobave električne energije do naše planinske koče.

Uredila se je okolica macesna nad Klemenčo jamo, kjer se bo postavila tudi nova klop za opazovanje tega naravnega fenomena.

Sproti se pregledujejo in urejajo tudi planinske poti. Na vrhu Strelovca je nova skrinjica z vpisno knjigo, ki jo je uredil Domen Matk.

V pričakovanju prihoda helikopterja Slovenske vojske, ki je pripeljal gradbeni material za nov bivač.

Zaključna dela postavitve bivača pod Ojstrico

Postavitev novega bivaka pod Ojstrico

Veseli nas, da dobro sodelujemo z drugimi društvi pri skupnih akcijah. 21. oktobra smo tako skupaj z Zgornjesavinjskim alpinističnim klubom Rinka izpeljali delovno akcijo. Ob pomoči helikopterja Slovenske vojske smo na Klemenčo jamo prepeljali gradbeni material za ureditev okolice koče, ki je načrtovana za naslednjo pomlad.

V istem dnevu pa je bil na lokaciji prejšnjega bivaka pod

Ojstrico postavljen nov. Bivak so člani AK Rinka naredili sami na podlagi projekta, narejenega v arhitekturnem biroju Ofis. Pred tem se je na lokaciji naredila nova temeljna plošča in podkonstrukcija. V času akcije je bila Ojstrica pobeljena z debelo plastjo snega, zato je bilo najprej treba odstraniti sneg in v okolici pripraviti primerna mesta za odlaganje orodja in materiala. Na dan akcije se je bivak s helikopterjem prepeljal v dveh kosih in se sestavil na lokaciji. Dodatno so na lokacijo pripeljali še

okno, vrata in fasado. Za namestitev fasade je bil potreben še dodaten delovni dan.

V izdelavo in postavitev bivaka je bilo vloženih ogromno prostovoljnih delovnih ur, zato smo ponosni, da je projekt uspešno in kvalitetno zaključen.

Planinci imamo tako nov pohodniški cilj za bodoče izlete, alpinisti pa odlično začetno točko za bolj zahtevne alpinistične vzpone v severni steni Ojstrice.

Športno društvo Solčava v letu 2020

Jasmina Štifter

Delovanje društev je eden izmed vidikov naših aktivnosti, ki se je v času epidemije najbolj spremenil oz. je bil najbolj okrnjen.

Vajeni skupnega rekreiranja, izmenjave mnenj, šal in dobre energije ter medsebojnega motiviranja smo se kar nenadoma znašli v neki drugi zgodbi. Druženje je bilo večino leta prepovedano ali odsvetovano. V mesecih, ko so omejitve dopuščale

izvedbo skupinskih športnih aktivnosti, pa smo tudi mi zavihali rokave.

V poletnih mesecih smo pri športnem igrišču postavili namiznoteniško mizo in igrišče za badminton ter tako ponudili nekaj možnosti za malce bolj individualno rekreacijo. Od julija do septembra je Športno društvo Solčava že sedmo leto zapored organiziralo šolo nogometa. Rajko Rudnik je tudi letos predajal svoje nogometno znanje nogometašicam in nogometašem, letos kar v dveh skupinah, ki ju je

obiskovalo več kot 30 otrok. Najmlajša udeleženka je imela pet let, najizkušenejši nogometaši pa obiskujejo že srednjo šolo. Ob treningih je prav navdušujoče gledati, koliko dobre volje, energije, pozornosti in veselja premorejo naši otroci. Prav tako pa velja omeniti zanos, znanje in navdušenje njihovega trenerja, Rajka Rudnika, brez katerega si nogometne šole ne moremo predstavljati. Hvala in čestitke vsem, ki ste se šole udeležili, še posebej Rajku. Žal nam razmere niso dopuščale, da bi osvojeno znanje pokazali na zaključnem turnirju, bomo pa,

obljubimo, turnir organizirali takoj, ko bo to mogoče in se ga že veselimo.

V mesecu juliju smo organizirali tradicionalni Memorial Ipavec – Gregorc. Običajno se turnirja udeležijo ekipe iz celotne Savinjske doline, tokrat pa so se na njem pomerile tri generacije solčavskih nogometašev – veterani, člani in mlajši člani. Turnir je potekal v prijateljskem vzdušju in nas je po mesecih »športa na daljavo« spet prijetno povezal, kot sta nas pred leti povezovala Darko in Slavko.

Ob Dnevu solčavskega nogometa, ki se je odvijal v zadnjih izdihljajih poletja, smo se nogometašice in nogometaši pomerili glede na stran neba, na kateri domujemo. Solčava jug je v tekmi proti ekipi Solčava sever tokrat imela več športne sreče in je iz dvoboja izšla kot zmagovalec. Ključno je, da je bil športno obarvan popoldan poln smeha, zabave in dobre volje.

Z začetkom jeseni smo navdušenja polni začeli z rekreiranjem v športni dvorani v Lučah. Predšolski otroci in otroci prvih razredov osnovne šole so motorične veščine osvajali in izboljševali v okviru tedenske vadbe ABC športa, ki jo vodi Katja Štifter. Če bi le bilo mogoče, bi z največjim veseljem z vami delila iskrice v očeh naših najmlajših in njihovo veselje, ko so prvič

Kljub epidemiji, ki nam je krojila športno udejstvovanje v letošnjem letu, smo člani Športnega društva Solčava izkoristili prav vsako priložnost, da smo bili športno aktivni.

prišli v dvorano. Tekali so sem in tja, se smejali, vriskali in se objemali. Takšnega zadovoljstva ob računalnikih in televizorjih ni mogoče najti. Lepa hvala staršem, ki otroke kljub precejšnji oddaljenosti pripeljete do Luč, še posebej pa hvala Katji Štifter, da jim polepša sredino popoldneve in skrbi za njihov tudi športni razvoj.

Tudi članice in člani smo se, sicer malce manj razigrano, a kljub temu z veliko dobre volje ob ponedeljkih in četrtek ob rekreaciji družili v telovadnici v Lučah. Ob ponedeljkih smo igrali odbojko, ob četrtek pa

košarko. Oba termina sta bila popolnoma zapolnjena. Komaj smo spet okusili prijetna, sproščujoča druženja ob okroglem usnju, že so nam njihovo nadaljevanje onemogočili ukrepi za zajezitev virusa.

Vsekakor ni mogoče oporekati trditvi, da so nas razmere prisilile k znatni okrnitvi naše dejavnosti, da je druženja v tem obdobju zelo malo in da drug drugega že precej pogrešamo, pa čeprav mnogi tega ne priznamo na glas. Tudi to obdobje bo kmalu minilo. Prepričana sem, da bomo v pomladnih mesecih spet lahko nadaljevali

z rekreiranjem v telovadnici, poleti pa se bomo ponovno družili ob športu in z njim, kot smo bili vajeni v preteklih mesecih. Do takrat pa še malo stisnimo zobe, se vsak dan odpravimo na sprehod ali teč na okoliške vrhove ter pazimo nase in na ljudi okoli sebe. Če pogledamo z vidika sorazmernosti, je potrebnega

tako malo našega truda in odrekanja za tako velik cilj, da preprečimo širjenje virusa in s tem obvarujemo ranljivejše sovaščanke in sovaščane. Narava, ki nas obdaja, nam omogoča zelo kvalitetno preživljanje dnevov. V nasprotju s tistimi, ki živijo v večjih vaseh in mestih, imamo Solčavanke

in Solčavani praktično pred pragom svoj košček sveta, kjer ni treba nositi maske, kjer ni nevarnosti okužbe, kjer vsi včasih postanemo tudi malce osamljeni. Trdno verjamem, da bomo kmalu spet uživali v družbi. Izkoristite to našo danost, poskrbite zase tudi z rekreacijo ter ostanite zdravi in dobre volje!

Škoda po vetrolomu pri izviru železne kisle vode

Društvo Panorama, Martina Poličnik

Na Solčavskem je novembra 2018 divjal hud vetrolom.

Veliko škode je naredil tudi pri naravnem spomeniku – izviru železne kisle vode ob Panoramski cesti.

K izviru železne kisle vode hodi veliko obiskovalcev Solčavskega, zato se nam je zdelo, zaradi varnosti in tudi zaradi estetskega videza nujno urediti okolico.

V društvu Panorama smo se letos jeseni v okviru in s pomočjo študijskega krožka lotili dela in očistili okolico ter polomljeno in podrto ograjo nadomestili z novo.

Naj bo slika urejenosti ogledalo Solčavskega!

Člani društva Panorama smo uredili okolico izvira železne kisle vode.

Mešani pevski zbor Tisa

Kristina Golob, Marija Kočnar

Vsako jesen se nekaj Solčavank in Solčavanov izredno veseli konca poletnih počitnic, saj se začenja čas, ki ga bomo ob skupnem interesu preživeli v dobri družbi.

Tako se jeseni člani pevskega zbora Tisa usedemo v »pevske klopi«.

Kljub oteženim razmeram v letošnjem pevskem letu je pevski zbor Tisa nadaljeval z delom in poustvarjanjem. Na vajah, ki so bile številčno okrnjene, smo izvajali program, ki se je raztezal med preprostejšim ljudskim petjem in kompleksnejšim večglasjem (branjem notnega teksta).

Ukvarjali smo se z razvijanjem vokalnega volumna, prožnosti in obsega glasu prek vaj za prepono in sproščenost glasilk ter ustne votline. Razvijali smo govorno-jezikovno plat petja, osredotočili smo se tudi na dinamična in harmonska razmerja med glasovi. Z

Mešani pevski zbor Tisa pod vodstvom zborovodkinje Kristine Golob soustvarja kulturno identiteto domačega kraja.

medsebojnim poslušanjem smo raziskovali skupno »barvo« zvena pevskega zbora.

Letošnja priprava za nastop na občinskem prazniku je potekala na do zdaj enkraten način: za potrebe proslave smo imeli priložnost posneti videospot z večglasnim zborovskim delom Pozdravljam te, Savinjski dol. Z zborom Tisa smo na ta način spoznavali še en vidik nastopanja, ki nam še ni bil tako poznan. Ukvarjali

smo se z nastopanjem pred kamero, s scenarijem in z večopravilnostjo.

Ker je tudi Mešani pevski zbor Tisa pomemben soustvarjalec kulturne identitete v Solčavi, se trudimo, da bi s kakovostnim izvajanjem pod vodstvom odlične zborovodkinje Kristine Golob še naprej razveseljevali naše poslušalce ter z dobro izvedbo navdušili in opogumili še kakšnega pevca, da se nam pridruži.

Leto 2020 – jubilejno leto Društva solčavskih filcark Bicka

Vida Matk, Bernarda Prodnik

Jubileji so dogodki, na katerih se spomnimo prehojenih poti, naredimo pregled preteklega dela in se ozremo v prihodnost.

Seme, ki je bilo posejano, lahko ob skrbni negi da obilen pridelek, lahko pa je pridelek pičel ali pa ga sploh ni, če rasti in negi nismo namenili dovolj pozornosti. Na ta način lahko osvetlimo tudi naše delo, začeto pred petnajstimi leti, ko se je skupina zagnanih domačink povezala v prizadevanjih za predelavo doma pridelane volne v domačem okolju in tako krepila lastne potenciale na področju ekonomskih, okoljskih in človeških virov. Po toliko letih lahko rečemo, da je posejano seme obrodilo številne sadove, ki se danes kažejo v ponudbi široke palete volnenih izdelkov ne le v domačem kraju, ampak po vsej Sloveniji: bile smo med prvimi ambasadorki izdelave in promocije volnenih izdelkov iz domače volne po postopku polstenja – ročne izdelave filca. Znanje o še povsem

neznani tehniki predelave volne smo prenašale v druga okolja, kjer so se pozneje razvile nove, uspešne zgodbe, ki so pripomogle k dodatnemu zaslužku v podeželskih okoljih. S svojim angažiranjem smo posredno prispevale tudi k reji jezersko-solčavske ovce, ki je danes številčno najbolj zastopana pasma ovc v Sloveniji.

Ni namen naštevanje vseh dosežkov in rezultatov, ki jih zares ni malo in v katere

so bile vložene številne prostovoljne ure članic. Te dosežke smo članice večkrat predstavile na modnih revijah in razstavah ter ob sodelovanju na dogodkih, v zadnjem času tudi v našem Volnenem butiku Bicka. Kot enega največjih dosežkov štejemo tudi to, da smo se povezale z domačimi rejci, od katerih odkupujemo volno in jo predelamo v domačem kraju. Prav ta volna pa je tudi osnovna surovina, iz katere smo na osnovi dveletnih

Ema in Filip na sončnih pobočjih Strelovca predstavljata nov dizajn solčavske jopice Planinka – lep primer samooskrbe v domačem kraju.

poskusov in testiranj razvile Bickino jopico, ki smo jo poimenovali Jopica Planinka. Ženski model nosi ime Baba, moški model pa Ded.

Nastala je na pobudo in v celoti v izvedbi članic društva Bicka, od sortiranja in ročne odbire najkakovostnejše volne domačih ovc pa vse do končnega izdelka.

Naša Rezi je od sveže nastrižene volne solčavke odbrala najkakovostnejše runo in pripravila prejo.

Oba modela jopic Planinka sta nastala s šiviljskim znanjem in spretnostjo naših članic Janice in Martine.

Športno-elegantna pletena jopica je lahkotna, topla, v svoji uporabnosti in udobnosti preprosto povezuje domačine in obiskovalce, mlade in starejše, planince, pohodnike, tiste, ki v planinah živijo, in tiste, ki planine le opazujejo z ljubeznijo in hrepenenjem od daleč.

V srebrno-žametnih odtenkih jopica Planinka spominja na naše tršate skalnate vršace in mehko srebrnih cvetov, ki vzniknejo iz skal – planike. Pletivo jopice Planinka je iz sive volne naše ovce solčavke, posukano s tanko nitjo lanu in viskoze. Notranja stran jopice je iz mehkejše temno sive volnene preje. Barve materialov se

Festival volne Bicka, 2016

prelivajo, pletivo je izjemno toplo. Greje, diha in še vedno nežno žgečka, kot vsaka jopica iz domače volne.

Izdelek smo razvijale v sodelovanju s čudovito ekipo najboljših mojstrov in mojstric pletenin in modnega oblikovanja. Idejno jo je zasnovala modna oblikovalka Jelena Pirkmajer.

Vsem sodelujočim iskrena hvala!

Jopica Planinka bo na voljo v vseh konfekcijskih številkah v Volnenem butiku Bicka v Solčavi že v predbožičnem času, letos decembra. Po ugodnejši, predprodajni ceni si jo lahko privoščite že zdaj.

In kako naprej? Do septembra, meseca, v katerem naj bi se odvil 10. Festival volne, smo v celoti pripravile kolekcijo oblačil za

predstavitev na modni reviji v okviru dogodkov festivala, ki je bil zaradi ukrepov za zajezitev kovida tik pred izvedbo odpovedan. Če bodo razmere dopuščale, bomo dogodek izvedle v prvi polovici prihodnjega leta. Še naprej se bomo trudile skupaj z vsemi, ki prispevajo kar koli v celotni verigi, od reje ovc do končnega izdelka. Tako bodo učinki našega dela pripomogli k trajnostni rabi naravnih virov ter bogatili ponudbo podeželja s samooskrbo in z domačimi izdelki, ob tem pa tudi prispevali k ohranjanju naše naravne in kulturne dediščine.

Foto utrinki razstave Društva upokojencev Solčava 2020

Izjemna ustvarjalna moč članic in članov solčavskega društva upokojencev

Elik sir življenja

Šel sem na sprehod. In padel v jarek. Kamenje se je odkrušilo in ven je padla steklenička s pijačo. Poskusil sem jo, imela je okus po mavrici. Ko sem jo spil do konca, sem opazil, da je v steklenički popisan list papirja. Napisan je bil recept, ki ga je napisal robot. Napisano je bilo: »Vse, kar obstaja, mavrica in oblaki.« Hotel sem sestaviti eliksir in ga prodati. Sestavine sem iskal eno leto, da sem končno našel vse. Zmlel sem jih, jih dal v lonec in dodal vodo. Nastalo ga je zelo veliko. Prodal sem ga po pol litra za milijon evrov. Zaslužil sem 15 milijonov in postal bogat. Kupil sem veliko stvari.

Rok Plesnik, 5. razred

Jaz sem izumila eliksir življenja. Seveda ima visoko ceno, ampak če gre za življenje, ga dobite zastonj. Recepta vam ne bom razlagala, ker je to velika skrivnost. Najdete ga v skrivnem gozdu Čira čara, kjer je vse v temi. In ta pot! Da sploh ne omenjam, kako zapletena je! Elik sir stoji na veliki ploščadi v majhni steklenici. Vsebuje:

11 jagod, 10 spominov, 20 duš in ščepec življenja. Okus ima po nebeški mavrici. Uporabljali ga bodo tisti ljudje, ki imajo hude bolezni.

Eva Brdar Plesnik, 5. razred

Nekega jutra sem se zbudil v džungli. Pred menoj je bila steklenička. Na njej je z velikimi črkami pisalo ELIKSIR ŽIVLJENJA. Najprej nisem vedel, kaj to pomeni. Potem sem se spomnil, da je to nekakšna stvarca, ki jo spiješ in nikoli ne boš umrl. Nesel sem ga domov in ga še malo pregledal. Na steklenički sta bila napisana rok trajanja in recept. Rok trajanja je bil 100 let! Takšen pa je recept: kos vsakega planeta, sončev žarek in voda. Odločil sem se, da ga bom pričel izdelovati. Najprej mi je prijatelj posodil raketo, da sem odletel v vesolje. Tam sem nabral vse potrebne sestavine in odšel domov. Doma sem napolnil več kot 1000 stekleničk. Začel sem jih prodajati – ena steklenička 100.000 jurjev! Še naprej sem izdeloval eliksir življenja in obogatel.

Matic Logar, 5. razred

Našla sem ga! Elik sir življenja sem našla po 10 letih! Na osamljenem otoku v jami za slapom! Komaj sem ga našla. Bil je v epruveti. Nameravala sem ga podariti svoji 7-kratni prababici, ki bi rada preživela še nekaj časa z mojo najmlajšo sestrico, ki se je rodila pred nekaj dnevi. Je pisane barve. V njem je košček oblaka, žarek sonca, polovica mavrice, kapljica dežja, strele, malo grmenja in blisk. Zadnja (skrivna) sestavina je ljubezen do življenja, saj lahko le s tako besedo in čustvi podaljšaš življenje. Ko sem prišla do svoje 7-kratne prababice, je bila tako vesela in še pomigniti nisem mogla s prsti, ko je bila steklenička že prazna. Rekla je, da ima okus po vseh sestavinah, ki sem jih prej naštela. Bila sem tako vesela!

Jerca Lipnik, 5. razred

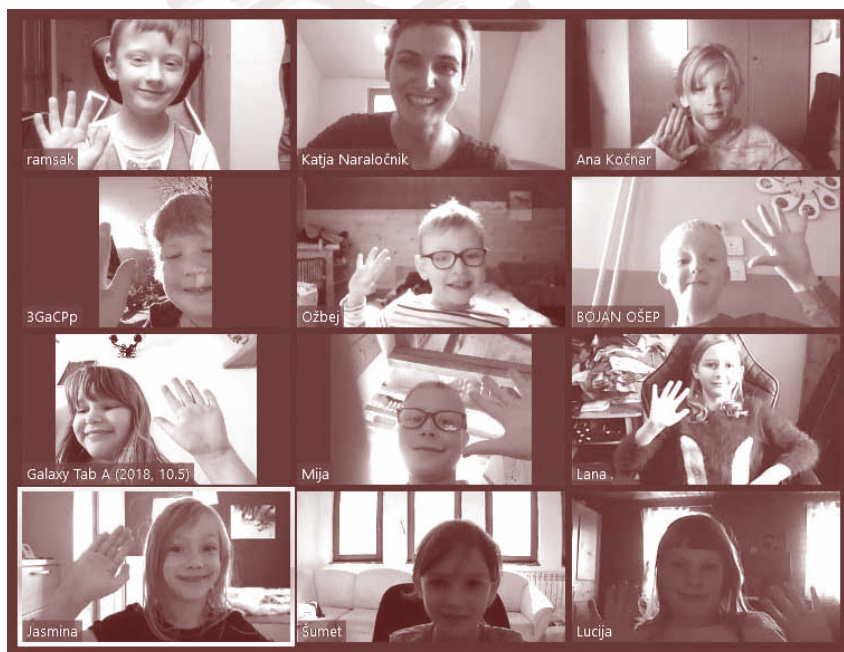
Pouk na daljavo

Katja Naraločnik, učiteljica 1., 2. in 3. razreda

Foto: arhiv pridnih staršev 😊

V času pouka na daljavo smo se trudili, da bi ostali v stalnem stiku s šolo. Učenci so pridno »obiskovali pouk« pod svojo domačo streho. Velika zahvala gre seveda vsem njihovim domačim, ki so jim vsak dan pomagali na vse možne načine.

V tem času so učenci spoznavali nove vsebine, utrjevali že znane stvari, prepevali pesmi, ogromno migali na svežem zraku, izdelovali plakate, brali in poslušali pravljice ter ogromno ustvarjali.

Pouk na daljavo s pomočjo sodobnih medijev

Ustvarjali smo z naravnimi materiali.

Hip hip hura za Rogliča in Pogačarja!

Katja Naraločnik, učiteljica 1., 2. in 3. razreda

Spremljali smo tudi kolesarsko dirko po Franciji in se v čast našima dvema kolesarjema – Primožu Rogliču in Tadeju Pogačarju – oblekli v rumene majice, ki smo jih s ponosom razstavili na stopnišču naše šole.

Ponosni na Rogliča in Pogačarja smo se oblekli v rumene majice.

Pika se po Solčavi potika

Katja Naraločnik, učiteljica 1., 2. in 3. razreda

Kot vsako leto smo tudi letos imeli Pikin festival kar v naši Solčavi.

Žal so nam trenutne razmere preprečile obisk Pike, a smo se vseeno neizmerno zabavali. Spremenili smo se v Pike in gusarje in Pikin dan se je začel.

Brali smo Pikine prigode, si ustvarili svoje bralno kazalo, imeli smo štafetne igre, iskali skriti zaklad in – kar je najbolje – jedli smo Fickove in konjeve bolhe, ki nam jih je poslala Pika. 😊

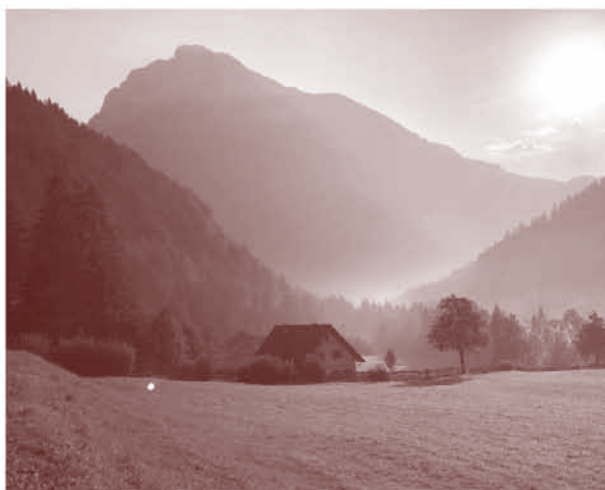

Deklice so neizmerno uživale v vlogi Pike.

Pika se po Solčavi potika.

Pohod v Robanov kot

Dan smo preživali v naravi Krajinskega parka Robanov kot.

Prostovoljno gasilsko društvo Solčava pomagalo tudi Miklavžu

Petra Gradišek

December je prav gotovo eden najlepših mesecev v letu: okrašene ulice in trgi, druženja, obdarovanja in prihod treh dobrih mož, vse to so čari veselega decembra.

Ker pa je trenutna situacija drugačna in je našim otrokom to težko razložiti, smo se Prostovoljno gasilsko društvo Solčava, Kulturno društvo Franc Herle in Občina Solčava odločili, da otrokom ne glede na vse pričaramo nasmeš na obrazu.

S svetim Miklavžem, angelčkom in parkeljnom smo obiskali vse hiše na Solčavskem. Naš cilj je bil dosežen, saj smo osrečili otroke in tudi starše.

Prostovoljno gasilsko društvo Solčava vsem občanom in občankam želi vesele praznike in srečno novo leto 2021.

Miklavža so se letos otroci razveselili na svojih domovih.

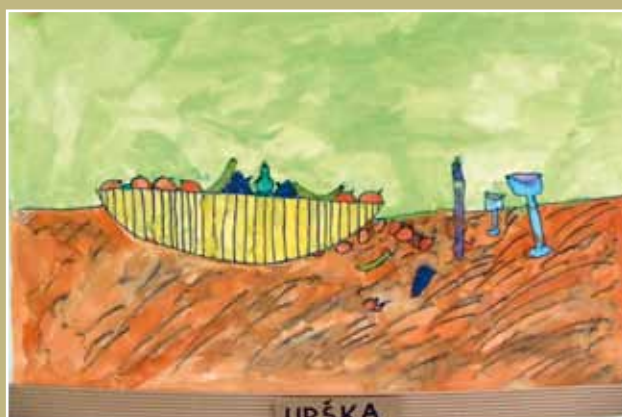
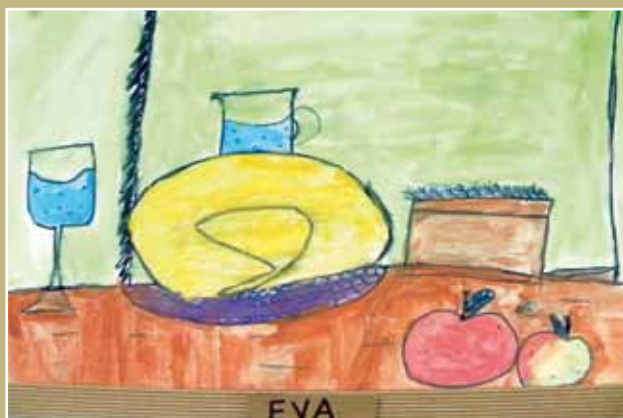
Likovna dela osnovnošolcev

Jesensko drevo

Učenci Osnovne šole Solčava

Tihožitje

Učenci Osnovne šole Solčava